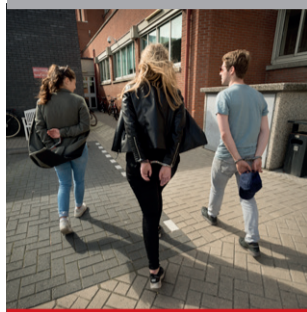

Mare

'Dit is het
echte leven'

Pagina 15

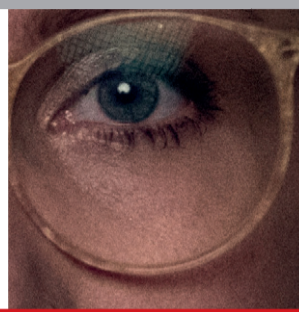
Studenten criminologie worden achtervolgd, opgejaagd en opgepakt

Pagina 3

Alle 379 vogels uit Napoleons Australische expeditie verzameld

Pagina 7

De recensie die niet kan: Bram leven over het boek van (zijn) Aafke Romeijn

Pagina 9

Kiezen maar: KOG of kech?

De makers van populaire 'Lamme Leidse Memes' spreken

In vier maanden kreeg Facebook-pagina 'Lamme Leidse Memes voor Pseudocorporale Teens' ruim vierduizend likes. 'Compensatiegedrag voor een gemist corporaal leven.'

DOOR SUSAN WICHGERS Wat wil je? Rector magnificus Carel Stolker met een snelle bril, of in drie jaar je bachelor? Liever het eerste, als het aan de volgers van de Facebookpagina 'Lamme Leidse Memes voor Pseudocorporale Teens' ligt. De pagina is inmiddels een begrip onder studenten, dus *Mare* vond het tijd voor een interview met de makers. Zij ook, op voorwaarde dat ze anoniem mochten blijven.

Voor wie onder een steen leefde: memes zijn grappige afbeeldingen (eventueel met wisselend bijschrift) die worden gedeeld op sociale media. Lamme Leidse Memes bestaat sinds begin dit jaar en heeft in vier maanden tijd bijna 4200 likes verzameld. De grappen gaan over studentenverenigingen, Stolker en andere Leidse fenomenen.

Waarom willen jullie anoniem blijven?

Barry Badmin: 'Het is geen staatsgeheim wie we zijn, maar we halen regelmatig verenigingen onderuit.' Adtmin: 'Ik heb liever geen dispuut achter me aan omdat ik zeg dat ze allemaal chlamydia hebben.' Barry Badmin: 'Spelletjesvereniging Duivelsei maken we nooit belachelijk, trouwens. Dat is onze troetelvereniging. We gebruiken wel allemaal

een eigen alias, zodat je weet dat verschillende mensen posten.'

Kennen jullie elkaar wel?

Barry Badmin: 'Ja, we zijn gewoon een vriendengroep.' Adtmin: 'In totaal zijn we met acht admins, geloof ik, maar vier van ons zijn echt actief.' Barry Badmin: 'We hebben ook nog een andere pagina: Hoekige Historische Memes.' Adtmin: 'Een aantal Utrechtse studenten had voor ons al een pagina met algemene historische memes.' Barry Badmin: 'Dat vonden we kut. Nederlandse geschiedenis is juist zo lekker kneuterig. We hebben nu een soort informele oorlog met Utrecht.' Adtmin: 'Het is veel leuker om het lokaal te houden. De herkenbaarheid is lachen.'

Barry Badmin: 'Met het mooie weer gaat iedereen bijvoorbeeld "studeren" in het Van der Werfpark. Vervolgens liggen die studieboeken daar de hele dag ongeopend in het gras. Daar hebben we meteen een meme over gemaakt. Dat is voor iedere Leidse student *relatable*. Iedereen loopt hier langs elkaar heen, maar we hebben ook een hoop gemeen met z'n allen.' Barry Badmin: 'Toen de stroom laatst uitviel kwam er in allerlei appgroepen zo'n foto langs van een gestrande student in de lift. Daar moet je dan meteen wat mee doen natuurlijk. Maar voor we het plaatsen, gooien we het wel eerst in de appgroep. Dan kan iedereen bepalen of het grappig is en niet over het randje.'

> Verder lezen op pagina 6

Dali's winnende selfies

Grafisch ontwerper en fotograaf Arno Bauman (65) uit Vlaardingen wilde net zijn fotoestel opbergen, toen het Augustijns cordial Dali ineens selfies begon te maken. 'Toen haalde ik mijn camera weer tevoorschijn, want daar wilde ik een foto van hebben', vertelt Bauman. Hij was uitgenodigd bij de ouders van een van de meiden om een groepsfoto van het cordial te maken. 'Dat doen ze ieder jaar, en die foto hangen ze dan aan de muur of zo.' Toen hij even later zag dat *NRC Handelsblad* een fotowedstrijd hield met het thema 'Selfie', besloot hij deze foto 'Bijeenkomst Leidse studentes' in te sturen. Hij won. 'De meeste fotografen stuurden een selfie in, maar ik heb het van de andere kant bekeken.' Foto Arno Bauman

Minder internationale studenten

Universiteiten en hogescholen moeten de studentenstroom uit het buitenland gaan beheersen door hoger collegegeld te vragen aan niet-Europeanen, of door beperkte plaatsen beschikbaar te stellen.

Dat staat in een advies van de Hoger onderwijsinstellingen.

Internationalisering van het hoger onderwijs klinkt misschien mooi. Maar de opkomst van de *international classroom* brengt ook problemen met zich mee, zoals het gebrekkige Engels van docenten en studenten, uitpuilende collegezalen en een groeiend kamertekort.

De Vereniging van Universiteiten en de Vereniging van Hogescholen hebben daarom maandag een internationaliseringsagenda uitgebracht, waarin ze oplossingen aandragen voor een aantal van deze problemen.

Het meest opvallende: ze willen dat er een rem kan komen op de steeds groter wordende instroom van internationale studenten.

Hoe dan? In de agenda staan vier suggesties. Hoger collegegeld voor niet-Europeanen, die nu al instellingscollegegeld betalen. 'Waar wenselijk moet het voor instellingen mogelijk zijn om aan niet-EER-studenten een hoger dan

kostendekkend tarief te vragen.' Plus eventueel een borgsom als studenten zich aanmelden, omdat veel van hen zich bij meerdere universiteiten inschrijven en uiteindelijk niet komen.

Waar nodig zou er een begrenzing moeten komen op het aantal studenten van buiten Europa.

Daarnaast zouden onderwijsinstellingen een numerus fixus moeten invoeren op Engelstalige tracks. Hiervoor moet de wet aangepast worden. Nu mogen universiteiten en hogescholen wel een numerus fixus hanteren, maar alleen per opleiding, niet per specialisatie. En vaak is de Engelstalige variant van een opleiding geen aparte opleiding, maar een track.

De Engelstalige bachelor van psychologie in Leiden, bijvoorbeeld, is geen aparte bachelor maar een track van de Nederlandse opleiding psychologie. En de opleiding International Relations and Organisations, ook Engelstalig, hoort bij politicologie.

Dit leidt tot problemen, omdat universiteiten daardoor geen manier hebben om de instroom uit het buitenland in te perken, zonder ook de plekken voor Nederlandse studenten te verminderen.

De opleiding politicologie heeft bijvoorbeeld eerder dit jaar een

numerus fixus aangekondigd voor de hele opleiding, terwijl het vooral nodig was de grote instroom in de Engelstalige track in te perken.

Om te voorkomen dat de gewenste *international classroom* in balans blijft, adviseren de onderwijsinstellingen tevens dat ze 'diversiteit' als selectiecriteria kunnen toepassen: 'Instellingen moeten in de gelegenheid zijn om te sturen op een goede mix van studenten in de *international classroom*', aldus de agenda.

'Daarom moet het voor meer bacheloropleidingen met aanvullende toelatingseisen mogelijk worden om in de OER op te nemen dat de bijdrage aan diversiteit, als kwalitatieve uitwerking van de *international classroom*, als selectiecriteria wordt gehanteerd.' AK

Volgende week geen Mare

Vanwege Pinksteren versijnt er de komende week geen *Mare*. *Mare* 29 komt uit op 31 mei.

Lamme Leidse Memes Voor Pseudocorporale Teens
4 mei om 16:01

Godskolere zeg, makkelijke keuze als je het mij vraagt, neef, kijk dan hoe uitiem rapido ie op z'n prachtkoppie staat mannnn ik ben wel jaloers hoor broer neef
~adtmin

Wat heb je liever?

Je bachelor in drie jaar

Stolker in een flitsend montuurtje
Zooo heee das een Heeee snelle planga

Leuk Opmerking plaatsen Delen

Mbo'ers zijn wel/geen studenten

DOOR BART BRAUN Mbo'ers zijn geen studenten, wat goedbedoelende ministers of vakbonden daar verder ook over roepen (zie pagina 5). Dat is geen kwestie van elitarisme: zoals vrijwel alle 'hoogopgeleiden' ben ook ik reddeloos verloren zonder de hulp van mensen die wel echt wat kunnen.

Het gaat ook niet om het verdedigen van privilege: van mij mogen mbo'ers bij alle verenigingen, introductieweken en horeca naar binnen, dezelfde kortingen die studenten krijgen, en – mits hun school meebetaalt – gezellig met de hbo'ers en wo'ers sporten op het USC. Er valt op dit punt nog best wel wat te winnen, bleek toen *Mare* onlangs ging stappen met wat ROC-leerlingen.

Waar we ons echter voor moeten hoeden, is de oprukkende krampachtigheid, waarin de woorden voor nare dingen ineens vervangen moeten worden, alsof het nare dan minder naar is. Mensen met het syndroom van Down zijn wél patiënten, een slaaf is geen 'tot slaaf gemaakte', metastaserende celwoeking wordt niet ineens draaglijk als je geen kanker meer mag zeggen. En studeren doe je aan de universiteit. Vooruit, hogescholieren mogen ook.

Een ingenieur is niet beter dan een stratenmaker, een arts is niet meer waard dan een verpleegkundige. Het zijn wél verschillende woorden, voor verschillende dingen. Maar als je de goedbedoelende anti-talers hun gang laat gaan, wordt je taal steeds minder bruikbaar.

Het nare dingetje hier is namelijk niet de betekenis van het woord 'student', het nare is dat wij, als samenleving, vaak een beetje neerkijken op mbo'ers. Maar ja, dáár wat aan doen is moeilijk, en je eigen taal verpesten niet.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN De makkelijkste manier om een discussie dood te slaan, is de *Van Dale* uit de kast te pakken. Ja, daarin staat nu dat studenten hbo óf universitair onderwijs volgen. Honderd jaar geleden noemde het woordenboek studenten nog 'leerling eener universiteit' of zelfs 'iem. die zich aan de hogere wetenschap wijdt'. Het woord 'student' is dus al aan aardig wat inflatie onderhevig geweest. Dat gebeurt wel vaker. Een herfststormpje is nu ook al snel 'noodweer'.

Van Dale houdt zich dan ook elegant afzijdig: 'Een woordenboekmaker heeft over zulke ontwikkelingen geen mening, maar registreert slechts het (veranderende) taalgebruik.'

Dat mbo'ers nu graag wettelijk als student, in plaats van scholier of die geforceerde term 'deelnemer', gezien willen worden, heeft niets te maken met het verpesten van taal. Want op veel punten zijn mbo'ers ook student. In ieder geval student genoeg om een studenten-ov en studiefinanciering te krijgen. En om in overheidscommunicatie 'student' te worden genoemd.

Maar omdat ze het toch niet écht zijn, krijgen ze geen toegang tot studentenclubs, geen studentenkorting in het museum, en geen lidmaatschap bij studentenverenigingen.

Oftewel: als 'student' krijgen ze toegang tot het studentenleven, waar hun hoger opgeleide leeftijdsgenoten nu zonder problemen deel aan kunnen nemen. Hbo'ers en wo'er zullen hier geen grammetje minder hoogopgeleid van worden.

Maar, mbo'ers, roep niet te hard om gelijktrekking: het leenstelsel, waardoor veel studenten zich nu diep in de schulden moeten steken, dáár zijn jullie nu nog aan ontsnapt.

Weet waar je aan begint.

Colofon

Redactie-adres Reuvenplaats 3, 2311 BE Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden

Telefoon 071-527 7272

Website mareonline.nl

E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl

De redactie is op vrijdag gesloten.

Oplage circa 15000

Hoofredactie

Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie

Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl

Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl

Anoushka Kloosterman a.kloosterman@mare.leidenuniv.nl

Sebastiaan van Loosbroek

s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl

Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl

Daniëlle Tuk (stagiaire) danielle.tuk@live.nl

Medewerkers

Femke Blommaert · Mattijn de Groot · Holger Gzella ·

Monica Preller · Marit de Roij · Benjamin Sprecher

Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan

Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl

Basisonwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie

Art direction en vormgeving Marcel van den Berg

Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties Bureau van Vliet B.V.

Postbus 20 2040 AA Zandvoort

Telefoon 023 - 571 47 45

Redactieraad

Prof. dr. J.C. de Jong (voorzitter) · Prof. dr. F. Israel (vice-

voorzitter) · Asel Arykbaeva · Esmee Braam · Prof. dr.

Willem van der Does · drs. Bart Funnekotter · drs. Malou

van Hintum · Bas Knapp · Prof. dr. Rick Lawson ·

Josephine Say · Bo Steehouwer

Jaarabonnementen

Een jaarabonnement op *Mare* loopt van september t/m

juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd

krijgen door €35 over te maken op IBAN

NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden

(o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en

vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres

te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl.

Studenten betalen €25.

Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het

studentnummer vermelden.

Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending

redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272

Ingezonden mededelingen

Mededelingen voor het op donderdag verschijnende

nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag

16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

ISSN 0166-3690

Column

Het grote piramidespel

Ik ben nu ongeveer twee jaar geleden gepromoveerd, en een jaar geleden begonnen als universitair docent. Tijd om de balans op te maken.

Ten eerste, onderwijs. Het ging me als promovendus altijd goed af. Gastcolleges geven, papers nakijken, dat soort dingen. Dus toen ik dit jaar tot coördinator van een vak werd gebombardeerd was ik opgetogen. Immers, hoeveel moeilijker kan dat zijn?

Een paar jaar geleden beschreef ik in een column hoe het voelde om te promoveren. Een GIFje, natuurlijk, van een kitten die verdwaasd aan de rand van een bed hangt, niet snappende dat z'n kleine nageltjes vast zitten in het dekbed.

Oh, hoe onschuldig was de promovende ik. Die eerste ochtend dat ik college gaf voor het vak dat ik coördineer, was ik geen onschuldige kitten meer. Nee, ik stond daar als een Franse soldaat aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog: fris, fruitig en in een felgekleurd uniform, denkende dat je een glorieuze overwinning tegemoet gaat. Om zes weken later volledig *shell shocked* uit de modder te kruipen.

En dan na afloop natuurlijk de beruchte evaluatieformulieren. Het vak kreeg gemiddeld een 5,6, met als laagste cijfer een 2 en als hoogste cijfer een 8 (voor de statistici onder ons: een standaarddeviatie van 1,7). Commentaar van een van de studenten bij de vraag hoe het vak verbeterd kan worden: 'Give Benjamin a course in didactics.'

Het helpt natuurlijk niet dat je door de faculteit voor de leeuwen wordt geworpen. Je krijgt even een BKO-gesprekje (basiskwalificatie onderwijs) waarin ze wat algemene tips geven en je vragen een dossier bij te houden. Je krijgt je BKO-certificaat niet op basis van je daadwerkelijke lesgeefkwaliteiten, maar wat je zelf in je dossier zet.

Enfin, genoeg over onderwijs. Geen onverdeelde succes. Door naar onderzoek. Want dat is waar je carrière als wetenschapper uiteindelijk om draait. Iedereen heeft een tijdelijk contract. Bij je functioneringsgesprek komt dat onderzoek uitgebreid aan bod. Lesgeven is het corvee dat je

er verplicht naast moet doen. Hoe erg is het? Een collega uit Wageningen vertelde me dat ze een prijs had gekregen voor het geven van excellent onderwijs. De eerste gedachte die onwillekeurig bij mij opkwam, was dat als ze zo veel tijd aan onderwijs besteedt, ze het nooit tot professor zou schoppen.

Papers publiceren, andere wetenschappers zo ver krijgen naar je papers te refereren, prestigieuze beurzen pogen binnen te halen, meer papers publiceren. Dat is waar het om draait. Vervolgens papers schrijven met collega's van andere universiteiten. Onderzoeksconsortia vormen met minimaal twee Europese universiteiten en één MKB-bedrijf. Met die consortia inschrijven op Europees onderzoeksgeld. Daarmee promovendi aannemen. Die weer papers gaan schrijven.

En zo begint het grote piramidespel. Onze hoogleraar heeft een project binnengehaald waarmee ik mensen mag aannemen. In plaats van zelf twee papers per jaar te schrijven, verschijnen er hopelijk binnenkort een stuk of zes waarin ik als tweede of derde auteur word vermeld. Maar dat betekent coördineren, budgetten beheren en verantwoording afleggen. Ik heb relatief veel onderzoekstijd, maar nauwelijks meer tijd voor onderzoek. En dan zit ik pas halverwege de piramide.

Het is makkelijk om er cynisch over te schrijven. Maar zou ik volgend jaar liever in het bedrijfsleven gaan zitten? Nee. Het blijft prachtig dat ik gewoon nieuwsgierig in de wereld kan rondkijken, door het 'onderzoeksvraag' te nemen mijn eigen interesses kan najagen.

Wat wil ik het liefste in het komende jaar bereiken, vroeg een vriend gisteren aan mij. Aan mijn piramide bouwen, een monument voor de wetenschap. En toch ook maar een poging doen die 5,6 naar een onverdeelde voldoende op te krikken.

BENJAMIN SPRECHER is universitair docent bij het Centrum voor Milieuwetenschappen

Trainer Roel Veenstra: 'Benader verdachten altijd van achteren en boei ze met gekruiste handen achter hun rug.' Foto's Taco van der Eb

Dealers vs. hunters

Studievereniging van criminologie opgejaagd door de politie

Criminologiestudenten probeerden onder de radar van de politie te blijven in het spel *Hunted*, naar het gelijknamige televisieprogramma. *Mare* ging mee met een groepje verdachten én de hunters.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN EN SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK 'Allemaal je telefoon uit', zegt Myrthe Hagemans (20) gehaast, terwijl haar vriend met een grote sporttas klaarstaat om alle elektronische apparatuur in op te bergen. Haar groepsgenootjes Jeroen Zwemmer (21) en Milou Dekker (20) volgen haar bevel op, terwijl Hagemans een prepaid telefoon tevoorschijn haalt. 'Er staat vijf euro beltegoed op, dat moet genoeg zijn.' Snel trekt ze een andere broek aan, Zwemmer trekt een blonde pruik over zijn hoofd en Dekker doet haar haar in een staart. Zodra alle elektronische apparatuur in de tas is verdwenen, beent Hagemans' vriend in rap tempo weg.

Zo verlaten de drie criminologiestudenten het politiebureau aan de Langegracht. Met dertig studenten, in tien groepjes, krijgen ze een half uur de tijd om zich uit de voeten te maken. Daarna zal de politie de jacht op hen openen.

Op de parkeerplaats van het politiebureau worden tien medestudenten intussen getraind: ze moeten leren hoe ze hun studiegenoten straks in de boeien slaan. In een open achterbak liggen handboeien, holsters met knalgele neppistolen en pepperspraybusjes gevuld met water. 'Benader verdachten altijd van achteren,'

zegt trainer Roel Veenstra. En ook: boei ze met gekruiste handen achter de rug. 'Want als ze lenig zijn, kunnen ze over hun armen heenstappen.'

De tien studenten zijn, samen met tien agenten, de *hunters*. Ze moeten de andere studenten, die zich in groepjes van drie binnen de Singels verspreiden, opsporen. Het evenement van criminologie-studievereniging CoDe is geïnspireerd op het televisieprogramma *Hunted*, waarin deelnemers wegvluchten voor een opsporingsteam. 'Alleen in plaats van het team van AVROTROS, waarvan misschien één persoon bij de politie heeft gezeten, doen wij het met echte agenten,' zegt Tom Molenaar. Hij en de andere dienders zijn oud-criminologiestudenten uit Leiden, die in hun vrije uren aan het evenement meedoen.

In de controlekamer zijn camera-beelden te zien van de Steenstraat, bij het Centraal Station. 'Ze hebben tien opdrachten op verschillende plekken in de stad,' zegt Molenaar. 'Het zou mooi zijn als we in het verhoor die locaties los kunnen krijgen.'

Van vier groepjes heeft de politie al een locatie - via foto's die onderling via WhatsApp zijn gedeeld. 'We moeten het goed faseren,' zegt Molenaar. 'Zodat we niet vier groepen in een kwartier ophalen.' Een deel blijft achter in de controlekamer en probeert de verdachten met camerabeelden van het stationsgebied, locaties en sociale media te vinden. De rest gaat, samen met politie in burgerkleding, de straat op. Via portofoons geeft de controlekamer locaties door, maar verder is het een kwestie van lopen,

en observeren. Snel lopen heeft niet altijd zin, zegt een van hen. 'Je kan beter observeren als je niet te snel gaat. Dan vallen vreemde bewegingen van anderen juist meer op.'

Inmiddels hebben de voortvluchtige studenten in een meegegeven envelop gelezen in welke ellende ze zijn beland. Ze zijn onderdeel van een drugskartel, waarvan de eindbaas is aangehouden. Hij heeft alle verdachten verraden, waardoor de politie naar hen op zoek is. Maar het straatwerk moet doorgaan.

De eerste opdracht: 'Ga naar het diepste gebouw in Leiden en zoek op de onderste verdieping bij het schilderij naar drugs.' De drie weten meteen waar ze moeten zijn: de parkeergarage Lammermarkt. Ze spoeden zich erheen, stuiwen de trappen af - in de lift zitten camera's - en rennen op de onderste verdieping naar een schilderij aan de wand.

'Hier ligt iets,' zegt Hagemans. De drugs, in de vorm van paracetamol, moeten ze aan iemand op straat proberen te verkopen. Terwijl Dekker liever met de lift terug naar boven gaat, besluiten de anderen dat het veiliger is om toch weer de trap te nemen. Buiten adem staan ze even later weer in de zon, waarna ze een vrouw op een bankje aansporen om de drugs voor een symbolisch bedrag te kopen. 'Ik koop geen drugs en ook geen paracetamol,' beslist ze resoluut. Meer succes hebben ze bij de volgende voorbijganger, die het zakje voor vijf cent koopt. 'Word ik nu ook gezocht door de politie?' vraagt ze quasi-bezorgd.

Terwijl Hagemans met haar pre-

paid telefoon een sms'je stuurt naar de spelleiding - 'We zijn van de drugs af' - valt het Dekker op hoeveel camera's er in de stad hangen. Niet snel daarna komt er een sms'je binnen: 'Kraak de volgende code: ELQQH-QSODDWWTXLQWV.' Na een hoop gepuzzel komt er iets leesbaars uit: 'Binnenplaats Quintus.'

Daar aangekomen krijgen ze via een sms te horen dat ze naar een plek moeten waar 'mensen uit het hele land samenkomen en waar je onder andere condos kunt kopen'. Daar ligt een pakketje klaar. 'Trekpleister!' roept Hagemans terwijl ze zich schuilhouden bij de ingang van Hifi.

Eén probleem: die winkel zit praktisch naast het politiebureau. 'Laten we bij een studentenhuis aanbellen en hen vragen voor ons dat pakketje op te halen, bedenkt Zwemmer. Aangekomen bij de Janvossensteeg doet niemand de deur open. Schichtig zoeken ze naar mensen op straat die hen kunnen helpen. Plotseling staan de drie oog in oog met een groepje *hunters* in burgerkleding. Ze sprinten via de Voldersgracht naar de Grevenstraat, tussen geparkeerde auto's door, maar de *hunters* zijn sneller: 'Jullie zijn aangehouden.'

Verderop, op de Haarlemmerstraat, is ook een ander groepje gepakt. Het is even wachten op het politiebureau - 'de deur ging niet open' - maar uiteindelijk worden Anne de Bruin (19), Lieke Brugman (19) en Pablo Böcker (22) achterin de wagen gezet.

Het gaat snel: zodra Böcker en zijn teamgenoten bij het bureau zijn afgezet, wordt het busje opgeroepen

om twee groepjes op te halen bij de begraafplaats Groenesteeg. Na twee uur zijn al zes groepjes opgepakt. De meesten zijn weer vrij: die hebben bij het verhoor beloofd om voor de politie te werken als infiltrant. Het gaat zo snel, dat de politie besluit pauze te houden.

En dan was er vooraf ook nog een speciaal team aangekondigd dat de telefoons van de verdachten zou hacken en nieuwe technologie, zoals gezichtsherkenning, zou gebruiken. Waar blijven die eigenlijk? 'Oh, dat was wat bangmakerij,' zegt Molenaar.

Hagemans, Dekker en Zwemmer worden na hun arrestatie op het politiebureau gefouilleerd en in een cel verhoord. 'Ik vind jullie bar slecht,' sneert politieagent Sabine Gaspersz. 'Jullie zijn nog geen twee uur de straat op geweest. Wat hebben jullie gedaan?'

'We hebben gewoon rondgelopen, het was lekker weer,' antwoordt Dekker.

'Waar zijn jullie geweest?' 'Binnen de singels,' zegt Hagemans. 'Wat een retributiedehand antwoord zeg!' roept Gaspersz. Ze kijkt hen een voor een streng aan. 'Jullie kunnen kiezen. Of jullie vertellen me de harde waarheid en gaan als infiltrant de straat op, of jullie blijven in de cel.'

Na tien minuten zwichten de meiden. Zwemmer, die zich op zijn zwijgrecht beriep, wordt uiteindelijk ook over de streep getrokken. Eenmaal buiten verklaart Hagemans: 'We zeggen wel dat we gaan infiltreren, maar dat doen we natuurlijk niet. We gaan onze medestudenten juist helpen.'

Nieuws

Huurprijzen gestegen

De huurprijzen in de vrije sector zijn in Leiden met 8,4 procent gestegen sinds een jaar geleden. Landelijk steeg de huurprijs met 5,9 procent. Dat blijkt uit de huurmonitor van woningplatform Pararius, dat elk kwartaal een inventarisatie maakt van de huurprijzen per stad. De gemiddelde vierkantmeterprijs in Leiden is nu hoger dan ooit gemeten. Na Amsterdam, Amstelveen en Haarlem ben je in Leiden het meeste geld kwijt voor een huurwoning; Den Haag staat op de zesde plek. Jasper de Groot, directeur van Pararius, verwacht dat de prijzen de komende maanden nog verder zullen stijgen.

Leidse scriptie genomineerd

Bestuurskundestudent Wouter Kuin van de Universiteit Leiden is genomineerd voor de SER-Scriptieprijs 2018 met zijn scriptie *Passion for Sustainable Fashion*. De scriptie gaat over de motieven van bedrijven om het Internationaal MVO-convenant Kleding en Textiel te tekenen. Naast erkenning van duurzaamheid als nieuwe norm blijkt ook steeds meer de vraag van consumenten naar duurzaamheid een belangrijke rol te spelen, méér dan druk vanuit de politiek of vrees voor extra wetgeving. Kuin neemt het op tegen Steffie van den Bosch van Tilburg University en Jorien Fase van Erasmus Universiteit Rotterdam. De winnaar wordt vrijdag 25 mei bekendgemaakt.

App over krakers

Docenten Bart van der Steen (geschiedenis) en Peter Burger (journalistiek en nieuwe media) hebben samen met twee studentes de kraakgeschiedenis van Leiden in kaart gebracht. Ze hebben daartoe het digitale archief van het *Leidsch Dagblad* van 1970 tot 1990 uitgeplozen. De onderzoekers hebben een kaart ontwikkeld met locaties van de historische kraakpanden. Het resultaat staat op de website (www.krakeninleiden.nl) en in een app, Kraken in Leiden. Ze organiseren ook stadswandelingen langs Leidse kraakpanden.

Lintje voor sterrenkundige

Leidse sterrenkundige Tim de Zeeuw is benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Hij heeft de koninklijke onderscheiding gekregen ter ere van zijn afscheid als directeur-generaal van de Europese Zuidelijke Sterrenwacht (ESO). De uitreiking vond plaats op de Nederlandse Astronomische Conferentie 2018 in Groningen. De Zeeuw had een leidende rol in de ontwikkeling en toepassing van een methode om beweging en terugkerende structuren in elliptische sterrenstelsels te ontdekken en de massa van zwarte gaten te meten. Zijn wetenschappelijke bijdragen aan het vakgebied hebben geleid tot een radicale herbeoordeling van de kijk op sterrenstelsels en hun rol in het universum.

Finale Write Now!

Leids student taalwetenschap en Nederlandse taal en cultuur Marjolijn van de Gender (23) uit Tilburg heeft de regionale voorronde van schrijfwedstrijd *Write Now!* gewonnen in de regio Eindhoven. Met haar verhaal 'Meer dan een mens' veroverde ze naast 250 euro aan boekenbonnen en plek in de landelijke finale op 24 juni in Rotterdam. Het verhaal gaat over de jonge moeder Nina die lijdt aan een postnatale depressie. In 2016 won Van de Gender al de *Mare-Kooyker-Kerstverhalenwedstrijd* en een jaar eerder behaalde ze de tweede plaats.

Rectificatie

In het artikel 'CSL winnaar, één zetel voor Haage partij' in de *Mare* van 26 april staat dat studentenpartij CSL nooit eerder twee zetels behaalde in de universiteitsraad. Dat klopt niet. Tot een jaar of acht geleden was het nog heel gebruikelijk dat CSL twee zetels had.

‘Werkdruk verandert niet’

Geesteswetenschappen worstelt met dossier

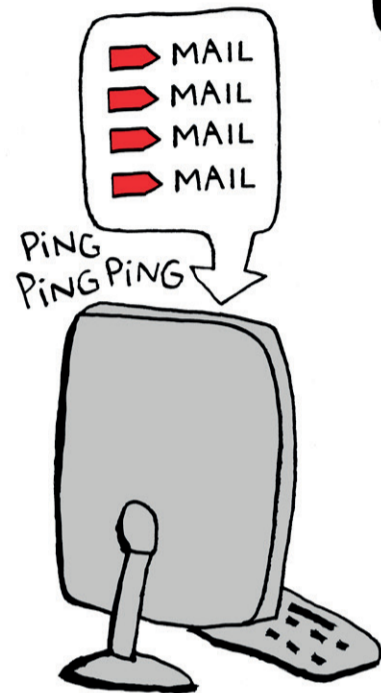
Er moeten alternatieve manieren worden bedacht om de werkdruk op de faculteit Geesteswetenschappen aan te pakken, omdat het faculteitsbestuur niet verwacht dat de rijksbijdrage zal toenemen.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK 'De bijdrage van de overheid blijft op alle universiteiten achter bij de sterk stijgende studentenaantallen', zegt Menno Tuurenhout van het faculteitsbestuur. 'Ik heb er weinig fiducia in dat de bijdrage zal verhogen, omdat er ook geld nodig is voor de zorg en veiligheid, terwijl de gasopbrengsten ook nog eens gaan dalen.'

Tuurenhout rekent kort voor hoeveel het de faculteit zou kosten als de werkdruk met tien procent zou afnemen. 'Omgerekend is dat 3,8 uur per week per werknemer, dus drie kwartier werk per dag.' Volgens Tuurenhout kost dat de faculteit jaarlijks zes miljoen euro, en dat is niet voorhanden. Wel zit er mogelijk financiële ruimte bij de studievoorschotmiddelen. Die hebben niet primair tot doel de werkdruk te verlagen, maar om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. 'Misschien kunnen we creatief zijn en twee vliegen in één klap slaan', aldus Tuurenhout.

Maar het faculteitsbestuur is het erover eens dat er zeker ook andere oplossingen nodig zijn dan alleen geld. Te denken valt aan meer continuïteit in de aangeboden onderwijsvakken. 'We geven met elkaar 1900 vakken, waarvan er 500 mutaties per jaar plaatsvinden', aldus Tuurenhout. 'We kunnen ook kiezen voor stabiliteit.' Ook oppert hij om het aantal studiepunten per vak meer gelijk te stellen en om meer student-assistenten aan te stellen.

Daarnaast vindt hij het belangrijk dat docenten meer tijd krijgen voor hun onderzoek. 'Omdat onderzoek-

kers ook veel onderwijs geven, komen ze minder toe aan onderzoek, terwijl ze juist op hun onderzoek worden beoordeeld. Dat schaadt hun carrière, dus daar moet iets aan gebeuren.'

Raadslid Jan Sleutels reageert: 'Dat wordt al heel lang gezegd en we zijn inmiddels drie rapporten verder, maar er verandert niks.' Bovendien mist Sleutels het 'psychologische aspect' in het verhaal van Tuurenhout. 'Er wordt alleen maar gekeken naar fte's en taken. Maar het gaat om het gevoel van achter de feiten aanhollen en dat werknemers veel verantwoordelijkheid moeten afleggen. Er is een lawine van e-mails en andere teksten die gelezen moeten worden, maar die taken stellen docenten uit. Die gevoelskwesatie ontbreekt in de aanpak. Ik vind het

een wonder dat de kosten van burn-outs bij ons niet hoger zijn.'

Decaan Mark Rutgers erkent dat dat van belang is. 'We zijn heel ambitieus met z'n allen en we moeten zien hoe we onszelf een beetje kunnen remmen.'

Sleutels vindt het fijn dat de faculteit het probleem nu serieus wil aanpakken. 'Er zijn namelijk al docenten die spreken over stakingen.'

Twijfels over hoger collegegeld

De universiteitsraad en het college van bestuur zijn akkoord over het instellingscollegegeld voor volgend jaar. Alleen over de nieuwe International Bachelor of Bioscience zijn nog vragen.

Als je 'gewoon' student bent, uit de EU en bezig met je eerste studie, dan betaal je het wettelijk collegegeld. Dit collegejaar 2006 euro, na de zomer 54 euro meer, een bedrag dat door het ministerie van Onderwijs wordt bepaald. Dat is echter niet het enige collegegeld dat universiteiten rekenen:

niet-EU-studenten en mensen die al een studie afgerond hebben, betalen het zogeheten instellingscollegegeld. De hoogte daarvan bepalen de instellingen zelf. Daarnaast zijn er ook nog niet-bekostigde opleidingen – rechten biedt bijvoorbeeld een hele bups masteropleidingen aan voor juristen die zich verder willen specialiseren. En opleidingen mogen onder bepaalde voorwaarden een toeslag vragen: het University College in Den Haag doet dat bijvoorbeeld.

Het college van bestuur is die tarieven voor het collegejaar 2019-

2020 aan het vaststellen, en had een voorstel naar de universiteitsraad gestuurd. Die adviseert positief over vrijwel alles. Het instellingscollegegeld voor een bachelor in de alfa- of gammawetenschappen wordt bijvoorbeeld €9.700, tweehonderd euro meer dan in het aankomend collegejaar. De rechten-specialisatie Public International Law gaat €17.500 kosten en de master geneeskunde €23.100. Alleen over de bachelor International Bioscience die dan voor het eerst gegeven wordt, heeft de UR nog vragen. De bètafaculteit wil daar

een toeslag voor rekenen, van €2.335, als de opleidingskeurmeester NVAO tenminste akkoord gaat met de opvatting dat hier 'intensief en kleinschalig' onderwijs wordt gegeven.

Waarom precies dit bedrag, wil de universiteitsraad weten? Werpt dat geen drempel op die bepaalde groepen studenten afschrikt? En wat zijn precies de ambities van de universiteit met zulke 'kleinschalige en intensieve' opleidingen? Komen er daar meer van? In afwachting van meer informatie schort de raad haar advies nog heel even op. **BB**

Eigen mok? Toch geen extra stempel!

De regel dat studenten en medewerkers die koffie of thee halen bij het Café UBé in de Universiteitsbibliotheek, twee stempels op hun stempelkaart krijgen als ze een eigen mok meenemen, wordt weer afgeschaft. Sterker nog, de regel is nooit officieel ingevoerd.

Vaste koffie- en theeclanten van het Café UBé kunnen al sinds 2015 gebruik maken van een stempelkaart, waarop bij bestelling van een kop

warme drank één stempel wordt gezet. Bij inlevering van een volle kaart krijgt de klant een gratis kop koffie of thee. Sinds eind vorige maand kunnen er ineens twee stempels worden verdiend, mits je een eigen mok meeneemt. Die regel gaat begin volgende maand alweer van de baan, omdat het Universitair Facilitair Bedrijf (UFB) hier nooit toestemming voor heeft gegeven en het niet strookt met haar beleid.

'Ik kwam er via een facebookpost

van Green Keys Leiden achter dat dit gebeurde', vertelt cateringmanager van UFB Sander Rooijackers. Het bleek een initiatief van een medewerker die de actie op eigen houtje doorvoerde. 'Het was goed bedoeld en ik vind de medewerker hartstikke goed werk doen, maar het idee staat onze goede dienstverlening in de weg. Het verstoort de doorstroming als iedereen zijn eigen mok meeneemt. Er wordt al veel geklaagd over rijen bij de kassa en zo'n

regel bevordert dat niet.' De betreffende medewerker is op diens actie aangesproken. Hoe lang de koffie- en theeclanten al een extra stempel krijgen, weet Rooijackers niet.

'Daar deed de medewerker een beetje vaag over.' Volgens Rooijackers gaat het om een minimaal aantal mensen dat een eigen mok meebrengt naar de kassa. Overigens kunnen liefhebbers dit gewoon blijven doen, al krijgen ze vanaf juni dus nog maar één stempel. **SVL**

UB: eigen studenten eerst

Tijdelijk geen toegang voor (hoge)scholieren

Sinds vorige week blijven vanwege het gebrek aan studieplekken de toegangspoortjes van de UB gesloten voor scholieren en studenten van de hogeschool en andere universiteiten.

DOOR VINCENT BONGERS Van 7 mei tot en met 13 juli is de centrale UB niet toegankelijk voor studenten van andere universiteiten en hogescholen. Ook scholieren krijgen geen toegang, ook

al hebben ze een betaalde UB-pas. 'Het gaat dan om enkele tientallen scholieren', aldus Liesbeth van der Poort, hoofd bibliotheeklocaties en diensten van de UB. Pashouders die niet naar binnen mogen, kunnen overigens nog wel boeken lenen. De restrictie geldt niet voor alumni van de Universiteit Leiden.

Op de eerste dag dat de maatregel inging, botsten een aantal gebruikers op poortjes die niet open gingen. 'Ik mag niet naar binnen', zei Fiona (24, pabo), die aan de Hogeschool Leiden

studeert, toen ze maandag om half negen 's morgens bij de ingang van de bibliotheek stond. 'Dat is jammer, maar ik begrijp ook wel dat de universiteit deze maatregel neemt. Het is hier vaak heel erg druk.'

Student kunstgeschiedenis Eva Brussaard die in de UB aan haar scriptie wilde gaan werken vond het 'wel fijn' dat de maatregel is ingevoerd. 'Scholieren hebben toch een andere studiecultuur. Ze praten meer met elkaar. Voor hen is het meer een *social event*.'

De drukte in de bibliotheek is echt problematisch geworden. 'Ik vind het het vervelendst als je even pauze neemt en er een enorme rij bij het café van de UB staat. Een pauze is geen rustmoment meer.'

'Met de restrictie geven we gehoor aan verzoeken die we al jarenlang van Leidse studenten krijgen. Maar het voelt niet prettig', legt Van der Poort uit. 'We veranderen overigens de huisregels niet. Daar staat in dat we voorrang kunnen geven aan studenten van de Universiteit Leiden.

Die regel passen we nu strikter toe.'

'Het is rustig verlopen', vertelt Van der Poort als ze terugkijkt op de eerste week met restricties. 'De vader van een scholier wilde zijn geld terug, dat heeft hij ook gekregen. Ook vond iemand de periode van twee maanden wel wat lang.'

'Vanuit de afdeling die klachten afhandelt heb ik niet gehoord: "Oh, jee. Het loopt hier helemaal storm." Maar dat het nu geen klachten regent, wil niet zeggen dat er geen problemen zijn.'

Brownies, sokken en deo

Ongeveer dertig daklozen genoten vorige week in de dag- en nachtopvang Nieuwe Energie van een lunch met belegde broodjes, eieren, sapjes en brownies. De lunch werd georganiseerd door studentenvereniging Augustinus en stichting De Binnenvest. De daklozen werden niet alleen verwend met lekker eten, maar kregen ook een paar sokken en deodorant mee. Foto Taco van der Eb

Werken rendementsregels?

Studentenpartij ONS heeft grote twijfels over de effectiviteit van studierendementsmaatregelen.

Dat bleek maandag tijdens de universiteitsraadsvergadering, toen het jaarverslag 2017 werd besproken. Het viel Martijn Janse van studentenpartij ONS op dat het bachelor-studierendement al jaren vrijwel gelijk is.

Het percentage van de studenten dat na vier jaar klaar is met bachelor schommelt in de periode 2013-2017 rond de 70. 'Dat is opvallend als je kijkt naar de rendementsmaatregelen die zijn genomen.'

Zo is er een bindend studieadvies (bsa) in het tweede jaar ingevoerd en inmiddels weer afgeschaft. Eerder ging het bsa in het eerste jaar al van 40 punten naar 45 punten.

'Toch veranderen de percentages nauwelijks', zei Janse. 'De maatregelen hebben amper effect op het rendement, maar wel effect op de studenten. Die raken vaker in de stress.'

'Als het rendement niet daalt als een maatregel weer wordt afgeschaft, dan zou je kunnen zeggen dat de regeling niet effectief was', reageerde Joost Augusteijn van personeelspartij FNV Overheid. 'Verder zijn er wel allerlei verborgen maatregelen ingevoerd die stressverhogend zijn voor studenten. Dan moet je denken aan puntenaftrek als je een deadline niet haalt.'

Janse: 'Ik vind dat we beter inzicht moeten krijgen in wat nu precies het effect van bepaalde maatregelen is. Probeer dat zoveel mogelijk te specificeren. In het jaarverslag wordt het

allemaal op een hoop gegooid.'

'Wat overigens in het verslag ontbreekt is dat de mogelijkheid tot een uitgesteld bsa is ingevoerd. Dat verlaagt de druk op studenten dan weer', zei Elizabeth den Boer van FNV Overheid. 'Bij twijfels over een student kan de examencommissie besluiten het bsa pas einde van het tweede jaar te geven. Dit is dan wel gekoppeld aan extra eisen. Er zitten soms studenten bij die niet genoeg punten hebben, maar die het wel kunnen. Die kun je nu behouden. Voorheen werd er alleen naar punten gekeken, dat is niet meer zo.'

Het is dus ook mogelijk dat een student aan het einde van het tweede jaar alsnog wordt weggestuurd. Dinsdag spreekt het college van bestuur met de raad over het verslag. **VB**

'Jong talent wordt buitengesloten'

Wetenschapsgeld wordt steeds vaker verdeeld in grote brokken voor consortia van samenwerkende onderzoekers. Het Young Faculty Network van het LUMC vraagt zich af of dat de beste manier is.

Reumatoloog Diane van der Woude, jullie organiseren een symposium daarover?

'In de subsidiewereld is er een trend gaande waarin steeds meer geld wordt verdeeld door het aan zogeheten consortia te geven: samenwerkingsverbanden met allemaal verschillende wetenschappers. Dat zou sneller resultaat opleveren, en dat is op zich een loffelijk streven, maar er zitten wel wat haken en ogen aan.'

Zoals?

'Hoe worden die consortia samengesteld? En hoe kom je er precies in? Dat is in elk geval geen kwestie van een open sollicitatie sturen, maar meer van: Jantje kent Pietje en ze gaan samenwerken. Maar Hansje kennen ze niet, en die komt er dus niet in, terwijl hij wel een goede onderzoeker is. Met name jonge wetenschappers worden zo gemakkelijk buitengesloten. Het geld komt terecht bij mensen met een grote naam bekendheid, die al lang meedraaien in het veld. Wij zien een enorme accumulatie van geld bij bepaalde onderzoeksgroepen, en we vragen ons af of dat nou ook het beste is voor de samenleving. Als je geld geeft aan mensen die al 25 jaar

op een onderzoekstak zitten, krijg je dan nog veel innovatie?'

Dat is niet uniek voor de geneeskunde. Waarom niet een universeitsbreed symposium georganiseerd?

'Daar hebben we wel over nagedacht, maar het was makkelijker om het te beperken tot de medische wetenschap. De zogeheten collectebusfondsen spelen bij ons een grote rol, en geven vaak samen met de overheid geld aan zulke consortia.'

Komen die fondsen ook naar jullie symposium?

'Jazeker, het KWF en het Longfonds, onder meer. Er komen ook mensen van NWO, en de Koninklijke Nederlandse Akademie der Wetenschappen. Zo hopen we een overzicht te krijgen van het hele veld.'

En dan? Wat moet hieruit voortkomen?

'We hopen een beeld te krijgen van de beweegredenen van elke partij. Wat zijn de consequenties voor met name jonge en vrouwelijke onderzoekers, die moeilijker in zo'n consortium komen? Hopelijk krijgen we ook inzichten in hoe het beter kan. Als er alleen al meer transparantie kwam, zou dat al beter zijn voor jonge wetenschappers.' **BB**

Debat/symposium: *The future of research funding for (young) scientists*, Burumazaal LUMC, 22 mei, 17:30

Instroom Geesteswetenschappen gedaald

Na jaren van een groeiend aantal nieuwe bachelorstudenten aan de faculteit Geesteswetenschappen is de instroom in 2017 met 136 studenten gedaald (9,9 procent).

Dat komt voornamelijk door het lagere aantal studenten bij de bacheloropleiding International Studies.

Dat staat in de memo 'Stand van zaken Bestuursafspraken FGW'. Daarmee zit de faculteit weer op het niveau van 2015, toen de faculteit

1.238 nieuwe bachelorstudenten verwelkomde, tegenover 1.244 in 2017. Met dit cijfer duikt de faculteit onder de voor 2016-2019 vastgelegde norm.

Voor de opleiding International Studies is de daling echter geen probleem, zegt opleidingsvoorzitter Joost Augusteijn. 'We voldoen nog steeds aan onze eigen doelstelling van vijfhonderd studenten per jaar. In 2016 waren het er juist meer dan zeshonderd, maar in 2017 waren het er weer ongeveer vijfhonderd.'

De bachelor International Studies is veruit de grootste opleiding van de faculteit. De ruim honderd studenten minder in 2017, verklaren dus grotendeels de totale daling van de instroom. Voor 2019 is afgesproken te streven naar 1.350 nieuwe studenten.

Het achterliggende doel van deze afspraak is om het landelijk marktaandeel te behouden. Nu de norm voor 2017 niet is gehaald, is het onzekerder geworden of in 2019 de doelstelling van 1.350 studenten wordt bereikt. **SVL**

Minister: mbo'ers zijn ook studenten

'Stel studentenverenigingen open voor mbo'ers', was de oproep van minister van onderwijs Ingrid van Engelshoven vorige week. De grote Leidse studentenverenigingen lijken niet direct enthousiast en houden zich vooralsnog op de achtergrond over de suggestie.

Op de vraag wat er in de statuten staat over toelating van mbo'ers, komt geen antwoord. Wel zeggen zowel Quintus, Augustinus en SSR dat verenigingen hun eigen aannamebeleid mogen hebben. Quintus-voorzitter Christiaan van Buchem: 'Als zelfstandig rechtspersoon bepalen wij ons eigen beleid, en dus ook wat de toelatingseisen zijn. Hoe dit bepaald wordt, is afhankelijk van de mening van de leden van de vereniging. Op

het moment dat deze discussie zich verder ontwikkelt, zullen wij dit intern uitvoerig bespreken.'

Ook Augustinus wijst erop dat het beleid van de vereniging niet alleen wordt bepaald door het bestuur maar door al haar leden. 'Om als vereniging een uitspraak te doen over deze discussie en een standpunt in te nemen, moet er eerst met hen een zorgvuldig gesprek gevoerd worden. Tot zover is dit nog niet gebeurd', aldus Augustinus-voorzitter Myrna van Dijk.

SSR noemt het 'een interessante discussie' maar vindt het om dezelfde reden als Quintus en Augustinus nog geen tijd zich daar in te mengen. 'We blijven dit onderwerp op de voet volgen', zegt SSR-voorzitter Melcher van Nieuwkoop. **SVL**

Achtergrond

Carel Stolker, bekend van Lamme Leidse Memes

harte uitgenodigd, ik neem aan dat hij *Mare* leest. Dat zou lachen zijn ja, de eindbaas van de uni. Dat weet trouwens bijna niemand. ONS maakte daar laatst op hun Facebookpagina een grapje over: Carel Stolker, bekend van Lamme Leidse Memes. Ik denk dat het nog waar is ook.'

Adtmin: 'Het idee is een kringverjaardag in het Van der Werffpark, en we zullen een bloemetje voor hem achterlaten. Het wordt vast gezellig.' Barry Badmin: 'Mochten studenten briljante ingevingen hebben voor de verjaardag: laat het ons weten. Misschien kan Stolker wat budget vrijmaken? Wij hebben in ieder geval niet genoeg geld om iedereen van gratis bier te voorzien, het is helaas niet zo dat we geld aan de pagina verdienen.'

Adtmin: 'Dat lijkt me eigenlijk wel wat. Kunnen we geen merchandise verkopen? Shirts met een grote foto van Stolker, bijvoorbeeld.'

Barry Badmin: 'Stolker-doppers, sleutelhangers...'

Adtmin: 'Urinepotjes met Quintus-logos?'

Barry Badmin: 'Als we deze zomer écht niks te doen hebben, zullen we het nog eens overwegen.'

DOOR SUSAN WICHERS

> Vervolg van de voorpagina

Wat is dan over het randje?

Barry Badmin: 'We zijn allemaal mannen, dus we moeten bijvoorbeeld oppassen dat we niet te vrouwonvriendelijk zijn. Laatst hadden we een meme over "KOG of kech".'

Adtmin: 'Dat was toen net na dat hele ding met rapper Boef. Hij had drie vrouwen die hem een lift hadden aangeboden uitgemaakt voor kechs (straattaal voor 'hoer', red.).' Barry Badmin: 'Het was een leuke

woordspeling, maar we twijfelden of het wel kon. Uiteindelijk is het wel geplaatst.'

Adtmin: 'Ik heb een tijdje geleden met pijn en moeite een soundbite getranscribeerd van een boze Augustijn die zijn vriend uitschold omdat hij iets tegen een meisje zou hebben gezegd.'

Barry Badmin: 'Het was zo'n audiobericht dat overal werd verspreid via WhatsApp, binnen en buiten Augustinus, een beetje een algemene grap.'

Adtmin: 'Facebook heeft dat toen verwijderd.'

Barry Badmin: 'Ik denk dat een aantal mensen het had gerapporteerd. Er stond ook een naam in, dus het was misschien te persoonlijk. Daar hebben we wel van geleerd.'

Zitten jullie zelf bij een vereniging?

Barry Badmin: 'We zijn allemaal lid van knorrenverenigingen. Maar als we het opnieuw konden doen, waren we zeker bij een van de grote

verenigingen gegaan. Daar is het nu te laat voor. De pagina is compensatiegedrag voor een gemist corporaal leven, schrijf dat maar op.'

Jullie hebben een Facebook-evenement georganiseerd voor de verjaardag van de rector, op 23 juni. Hebben jullie er al zin in?

Adtmin: 'Zeker, er staan al een hoop mensen op "aanwezig", zag ik. Ik zou het wel waarderen als Stolker er zelf ook van weet.'

Barry Badmin: 'Bij dezen is hij van

Ook de rector vindt het 'heel komisch'

Rector magnificus Carel Stolker laat weten de Facebookpagina 'Lamme Leidse Memes voor Pseudocorporale Teens' 'heel komisch' te vinden en dankt de studenten voor de aandacht voor zijn persoon, maar is niet van plan om zijn verjaardag in het Van der Werff-park te vieren. Hij brengt de dag in familiekring door. 'Ik hoop hoe dan ook op een gezellige en zonnige dag voor iedereen!'

Boetes kunnen in miljoenen lopen

Universiteit bereidt zich voor op nieuwe privacywet

Volgende week gaan nieuwe Europese privacyregels in. Zijn faculteiten er klaar voor? 'Een Excel-bestand met studentgegevens naar een collega mailen, mag straks niet meer.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN 'Iedereen krijgt ermee te maken', legt Patris van Boxel, informatiemanager bij de faculteit Sociale Wetenschappen, uit. Het is eind maart, en ze geeft een presentatie aan de faculteitsraad en bestuursleden van FSW over de nieuwe privacywet, die op 25 mei in zal gaan. 'Straks komt er een toezichthoudend orgaan dat mag zware boetes mag opleggen. Dat loopt in de miljoenen.'

Op het moment van de vergadering heeft met name de faculteit Sociale Wetenschappen nog een lange weg te gaan. Logisch, want daar werkt men bijna uitsluitend met persoonsgegevens, en de administratieve processen die daarover gaan moeten aan de nieuwe wet worden aangepast.

Volgende week is het 25 mei, en dan vervangt de nieuwe, op Europees niveau besloten Algemene verordening persoonsgegevens (AVG), de oude Wet op bescherming persoonsgege-

vens (Wbp). De AVG is scherper dan de oude wetgeving, en de boetes zijn hoger: die kunnen oplopen tot 4 procent van de wereldwijde omzet. De universiteit heeft een omzet van 600 miljoen, en zou bij overtreding dus een boete van 24 miljoen riskeren.

Samengevat: volgens de wet hebben overheden en bedrijven meer verantwoordelijkheid om zorgvuldig met hun data om te gaan: het moet veilig bewaard worden, persoonsgegevens moeten worden geregistreerd, en niet langer bewaard dan nodig. Aan de andere kant krijgen mensen meer privacy-rechten: zo mogen ze beroep doen op recht op vergetelheid, dus dat hun gegevens verwijderd worden. En ze mogen hun gegevens inzien, en ook toestemming voor het gebruik makkelijk kunnen intrekken.

Dat betekent dat we de software zo moeten inrichten dat we verzoeken tot inzage, wijziging en verwijdering van persoonsgegevens kunnen inwilligen, zegt woordvoerder Sietzke Vermeulen van het Leids Universitair Medisch Centrum. 'Het was en is een behoorlijke klus om alle systemen aan te passen hierop, maar als LUMC hadden we wellicht wel al een voorsprong omdat we al langer gewend zijn om te gaan met

persoonsgegevens en het beheer op de toegang daartoe, en omdat privacy daarin altijd een aandachtspunt is geweest.'

'We willen Facebook-toestanden voorkomen. Als een student of medewerker aan ons vraagt: "Zijn mijn gegevens veilig bij jullie?" Dan moeten we een goed antwoord hebben. En we kunnen ook uitleggen wat we allemaal doen om hun gegevens te beschermen', zegt Dennis Hoitink, bestuurslid van de faculteit Rechten. Daar gaat een 'taskforce' langs alle afdelingen op de faculteit, om te kijken of er veilig wordt gewerkt.

'Voorkomen moet worden dat persoonsgegevens op straat komen te liggen. Indien tijdens de inventarisatie wordt geconstateerd dat onveilig wordt gewerkt, bijvoorbeeld een pc wordt niet vergrendeld, er wordt gebruik gemaakt van onbeveiligde netwerken, 'vervuilde' J-schijven (openbare schijf van universitair medewerkers, red.), dan worden acties genomen om processen veiliger in te richten.'

Een Excel-bestand met studentgegevens via e-mail aan een collega sturen, mag straks niet meer, zegt Emre Sener, student-assistent communicatie en marketing bij de Faculteit Governance and Global Affairs in Den

Haag. 'Ook hebben we gezien dat veel medewerkers bestanden opslaan op hun persoonlijke schijf of in de cloud. Als medewerkers bestanden in One-drive opslaan, bijvoorbeeld, moet de universiteit een contract afsluiten met dat bedrijf. Ook studenten mogen niet zomaar met data thuis op hun laptop zitten. 'De AVG schrijft voor passende technische en organisatorische maatregelen te nemen bij het verwerken van persoonsgegevens', mailt universiteitswoordvoerder Caroline van Overbeeke. 'Dus of er thuis gewerkt mag worden hangt af van in welke mate de laptop van de student beveiligd is en met welk soort gegevens gewerkt wordt. Voor de duidelijkheid, de AVG verbiedt studenten niet om op hun eigen laptop thuis te werken, maar schrijft wel voor dat dit veilig genoeg dient te gebeuren.'

De faculteit Sociale Wetenschappen overweegt tevens aparte *cubicules* voor studenten die met beeldmateriaal werken: in verband met gezichtsherkenning zou het in het openbaar werken met dit materiaal ook een overtreding kunnen zijn. Van Overbeeke: 'Daarnaar zijn we nog aan het kijken en kunnen we nu nog geen antwoord op geven.'

En wat zijn de gevolgen als een me-

dewerker nalatig is, en de universiteit een miljoenenboete krijgt? 'Nalatigheid is een grijs gebied', aldus Van Overbeeke. 'Maar bij opzettelijk in strijd met de wet handelen is de kans groter dat de Autoriteit Persoonsgegevens een boete uitdeelt aan de universiteit. Of en hoe deze boete aan een individu doorgerekend wordt, daar hebben we nog geen zicht op.'

Is de universiteit er wel klaar voor? 'We hopen dat dit gaat lukken. Alle benodigde procedures en templates zijn beschikbaar, en nu is het aan alle medewerkers om deze in te zetten. Het is nieuw voor iedereen, en er zal vast nog wel eens iets niet helemaal goed gaan of vragen oproepen, maar daar zitten we bovenop.'

Informatie voor studenten komt binnenkort beschikbaar: 'Alle procedures en templates worden binnenkort gepubliceerd. Ook komt er een FAQ op de website waarin we antwoord geven op de meest gestelde vragen. Die zullen we werkende weg aanvullen.'

Er is inmiddels een speciale functionaris gegevensbescherming aangesteld, Jasper Casteleijn, die advies geeft over de AVG. Maar hij mag niet met *Mare* praten, volgens Van Overbeeke vanwege de gevoeligheid van het dossier.

Rembrandts met veren

Napoleons vogels samengebracht in overzichtswerk

In 1800 stuurde Napoleon de eerste wetenschappelijke expeditie op pad, om planten en dieren te verzamelen in Australië. Promovendus Justin Jansen ploegde door scheepsdagboeken en museumcollecties om alle bewaard gebleven vogels op een rijtje te zetten.

DOOR BART BRAUN Of het boek echt de doctorstitel waard is, daarover beslist de promotiecommissie formeel pas komende dinsdag. Maar *The Ornithology of the Baudin expedition (1800-1804)* van Justin Jansen is in elk geval een van de indrukwekkendste Leidse proefschriften in jaren. Harde koft, 700 pagina's op groot formaat, vol kleurenfoto's en schilderijen. Er zijn 130 genum-

merde exemplaren van gedrukt, en *Mare* kreeg nummer 76 alleen mee van de pedel als we plechtig beloven hem weer terug te brengen. Totale drukkosten: zo'n tienduizend euro, zegt Jansen. 'Ik vroeg me af: wat zou ik zelf, als wetenschapper, willen hebben? Nou, dit.'

Nicolas-Thomas Baudin was een Franse ontdekkingsreiziger, die in 1800 door keizer Napoleon naar de andere kant van de planeet werd gestuurd met twee opdrachten. De eerste was om de kustlijn van Australië in kaart te brengen. 'Het was toen nog onduidelijk of New South Wales en West-Australië één land waren, of dat er een zee tussen lag. De Engelsen hadden Port Jackson, het huidige Sydney, in 1788 al gesticht, maar als West-Australië niet hetzelfde land was, hadden de Fransen daar een militaire claim op. Het

Witooghoningeter, geschilderd door een van de natuurhistorici van de Baudin-expeditie. Foto Musée d'histoire naturelle, Le Havre

Deze King Island-emoe was eigendom van keizerin Joséphine. De ondersoort is inmiddels uitgestorven. Foto MNHN (Parijs)

andere doel was om zoveel mogelijk natuurhistorische objecten te verzamelen. Daarmee was het de eerste expeditie ooit die dat expliciet als doel had. Bij andere reizen was dat meer bijzaak.'

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de Duitse natuurhistoricus Alexander von Humboldt mee zou gaan, maar die had geen vertrouwen in de jonge Baudin en ging in plaats daarvan op de reis naar Zuid-Amerika die hem beroemd zou maken.

Omdat het Suez-kanaal nog niet bestond, voer het schip via de Canarische Eilanden en Mauritius. Daar bleek vanwege een oorlog alleen nog maar bedorven voedsel beschikbaar, en een gedeelte van de bemanning en naturalisten stapte uit. Toen Baudin eindelijk aankwam in 'Nieuw-Holland' (West-Australië) waren er meer dan acht maanden voorbijgegaan, doden gevallen door dysenterie en scheurbuik, en bleken er op Tenerife twee Nederlandse verstekelingen aan boord te zijn gekropen. In 1804 keerden de schepen terug in Parijs; 32 van de 251 mensen aan boord zouden de reis niet overleven, waaronder Baudin zelf, en degene wiens taak het was om de vogels op de expeditie te verzamelen. Andere natuurhistorici namen die taak over.

Die vogels, daar is het Jansen om te doen. De buitenpromovendus (hij werkt bij een detacheringsbedrijf) is fanatiek vogelaar, en ontwikkelde een steeds grotere be-

langstelling voor de dieren in museumcollecties. 'In Parijs zag ik op een kaartje "Baudin" staan, en ik wilde wel weten hoe dat zat. Er bleek nog weinig over bekend.'

Jansen las het scheepsjournaal en de dagboeken van de passagiers – handgeschreven in een mengmoes van Latijn en ouderwets Frans – en koppelde de aantekeningen aan de 379 vogels die 200 jaar later nog terug te vinden waren. De expeditie had er meer dan duizend verzameld, maar vrij snel na aankomst raakte de collectie versnipperd. Het Natuurhistorisch Museum in Parijs gaf exemplaren mee aan gasten of ruilde dubbele exemplaren, een gedeelte ging verloren bij een hotelbrand, een ander tijdens de Eerste Wereldoorlog. De 379 vogels zijn terug te vinden in zo'n dertig musea, in onder meer Otago (Nieuw-Zeeland), Washington, Wenen en Calcutta. Naturalis in Leiden heeft er enkele tientallen.

'379, dat is dus bizar veel', verduidelijkt Jansen. 'In alle musea ter wereld zijn nog zo'n vijftienhonderd tot drieduizend vogels van voor 1800 bewaard, van alle expedities en opzetspogingen ooit. En daarvan is zo'n tien procent óók door Baudin verzameld, tijdens een eerdere expeditie naar de Cariben.' Het geheim was een toen nog kersverse Parijse conservatietechniek, waarbij de veren behandeld werden met arseen om te voorkomen dat de veren en huiden bedierven of aan-

gevreten werden door kevers.

De meest opvallende exemplaren zijn twee grote loopvogels, de King Island-emoe en de Kangaroo Island-emoe. Beide zijn inmiddels uitgestorven, de enige verzamelde exemplaren zaten aan boord van Baudins schepen. Beide emoes kwam levend aan in Parijs, en hebben nog rondgelopen in de tuin van Napoleons eerste vrouw, Joséphine.

'Eigenlijk vind ik elke vogel interessant', zegt Jansen. 'Soms vond ik ergens een vinkje, niet uitgestorven of zo, maar waarvan alleen niet bekend was dat het een Baudin-vogel was, dat was ook de vijftiende keer dat het gebeurde nog een dingetje. Die vogels staan nu bij elkaar. Voor het eerst ooit, want Baudin werkte met meerdere schepen.'

Waarom dat belangrijk is? 'Veel van de beschreven soorten zijn de type-exemplaren: het individuele dier waar de wetenschappelijke beschrijving op is gebaseerd. Als je een vervolgonderzoek wil doen – naar DNA, of naar stoffen opgeslagen in de veren van de vogels die je informatie geven over bijvoorbeeld vulkaanuitbarstingen, naar de historische verspreiding van vogelsoorten – kun je nu starten. Met dit boek hangt er een dataset aan de vogels: waar en wanneer ze zijn verzameld, hoe ze zijn behandeld en opgezet. Dat maakt ze veel waardevoller, net zoals een schilderij meer waard wordt als je met zekerheid kan zeggen dat het een Rembrandt is.'

Eigen soort benoemen? Ga op expeditie, inclusief ontdekgarantie!

Soorten ontdekken anno 2018: op taxonomievakantie met experts. 'Het is vrijwel gegarandeerd dat je een nieuwe soort vindt als je even met je vangnetje zwaait.'

Ook op wetenschappelijke expeditie? Tegenwoordig gaat het er een stuk comfortabeler aan toe. De Leidse biodiversiteitshoogleraar Menno Schilthuis organiseert taxonomievakanties waar je nieuwe diersoorten kan ontdekken.

'Taxon Expeditions b.v. is een bedrijfje dat ik en mijn partner Iva Njunjic vorig jaar hebben opgericht. We organiseren reizen naar plekken met veel biodiversiteit – tot nu toe Borneo, maar later dit jaar gaan we naar Montenegro. Dat zijn plekken waar je in een bestek van twaalf dagen nieuwe soorten kan ontdekken en beschrijven. Er gaan experts mee die de lokale fauna goed kennen,

en een mobiel DNA-lab. Daarnaast is er plek voor betalende bezoekers, die het leuk vinden om met zo'n expeditie mee te gaan.'

Deelname kost €3900, exclusief de reis naar de bestemming toe. Daarvoor krijg je dezelfde veldwerkcursus als Leidse biologiestudenten, en de hulp van de experts. 'In dit soort gebieden is het vrijwel gegarandeerd dat je een nog onbekende soort vindt, als je even met je netje zwaait. Welke van de beesten in je netje nieuw is, daar heb je hen voor nodig. Dan ben je in de juiste startpositie om een soort te beschrijven.' Ook dat doe je ter plekke, want Taxon heeft meestal geen vergunningen om dieren uit te voeren. De verzamelde exemplaren gaan naar een lokaal museum.

Om uw vraag voor te zijn: naar jezelf vernoemen mag wel, maar is *not done*. Bij de vorige expeditie werden onder

meer drie nieuwe waterkeversoorten beschreven. Eentje, *Grouvellinus leonardododocaprio*, is vernoemd naar de Hollywood-acteur, een andere naar astronaut André Kuipers. Een journalist van tijdschrift *Quest* die mee was, noemde de soort die hij beschreef *questi*, naar zijn werkgever.

Schilthuis: 'Ik ben inmiddels geen fulltime hoogleraar meer; ik heb bewust tijd vrijgemaakt om dit te kunnen doen. Zoiets is nog niet eerder gedaan in de zoölogie. De meeste collega's die ik erover spreek, vinden het een nieuw idee met meer voor- dan nadelen. Er is wel wat kritiek: het commercialiseren van naamgeving maakt het aantrekkelijker om bij twijfel zoveel mogelijk soorten te benoemen. Maar je vindt echt meer nieuwe soorten dan je kan verwerken; we hoeven de regels echt niet te verbuigen.'

Insecten vangen met een lampval. Foto Iva Njunjic

Wat hier mist...

...is een goed boek

Hoe literatuur over ziek zijn patiënten kan helpen

Schrijven en lezen over ziek-zijn kan heilzaam zijn voor patiënt en arts, aldus medisch psycholoog Ad Kaptein. In het boek *Helende Woorden* bundelt hij zijn columns over romans die ziekten als thema hebben.

DOOR VINCENT BONGERS 'Ik heb tijdens een college aan eerstejaars geneeskundestudenten gevraagd om een velletje te pakken en vijf minuten te schrijven over de meest afschuwelijke gebeurtenis die ze was overkomen', vertelt Ad Kaptein (1949), medisch psycholoog en emeritus hoogleraar aan het Leids Universitair Medisch Centrum.

'Eerst was er wat gegiebel en gebabel tegen elkaar. Toen werd het stil. En na vijf minuten zaten er een paar studenten te huilen. Zo krachtig kan schrijven zijn.'

Kaptein was verbaasd dat 'jongens en meisjes van achttien jaar met meestal een uitstekende opvoeding' al zoveel ellende hadden meegeemaakt. 'Echt ongelooflijk: verkrachting, incest, zelfmoord van ouders en verkeersongelukken. De opdracht was zeker niet bedoeld als *tearjerker*. Het gaat erom dat een student begrijpt dat er iets in het lichaam gebeurt als je schrijft over iets ergs dat je is overkomen. Voor aankomende dokters is het belangrijk om te weten wat het effect is van het uiten van emoties door zieke mensen.'

In het boek *Helende Woorden* bundelt Kaptein de columns die hij schreef voor *Cicero*, het inmiddels ter ziele gegane blad van het LUMC. In elke column komt een roman aan bod over ziek zijn.

Ijzeren long

Nemesis, de laatste roman van de Amerikaanse schrijver Philip Roth, gaat bijvoorbeeld over een polio-epidemie in 1944 in New Jersey. Scholier Donald 'werd 's nachts wakker met diarree, hoofdpijn en koorts'. 's Morgens kan hij niet meer staan. Zijn been is verlamd. Drie dagen later ligt hij in een ijzeren long omdat hij niet meer op eigen kracht kan ademen.

Verslaving is ook een ziekte en Au-

gust Willemsen beschrijft in *De Val* de hunkering naar de 'vloeibare valse vriend alcohol'. Nadat hij 'vier flessen wodka en anderhalve liter Fanta om de smaak mee weg te spoelen' heeft gekocht valt hij en breekt zijn heup. Willemsen beschrijft op mededogenloze wijze het leven in een revalidatiecentrum. 'Nieuwe wrakken komen op de woensdag binnen... het zalvende-therapeutische van de groeps werkers is onverdraagzaam.'

In *Leve het been* schrijft Max van Rooy over zijn been dat vanwege kanker moet worden afgezet. *Snijtijd negentig minuten* is de ondertitel. Kaptein: 'Als Van Rooy al op de brancard ligt, hoort hij dat de chirurg zeggen. Het is de reservering voor de operatiekamer.'

'Er wordt wat afgeoudeurd in de literatuur'

In het boek komt onder andere fantoompijn aan bod: 'Het niet-been bleek tot veel meer in staat dan de voorganger van vlees en bloed.... voortdurende prikkelingen in de kuit, kriebel aan de binnenkant van de knie', schrijft Van Rooy. 'De voet was medeslachtoffer: als de een het koud had, was het met de andere niet anders gesteld. Dan legde ik over beide een dekentje en kreeg het voetenpaar het warmer.'

Kaptein: 'Het was nog een hele kunst om 26 goede romans te vinden. Er wordt een hoop rommel gepubliceerd. Als het over ziektes en romans gaat, dan wordt altijd *Komt een vrouw bij de dokter* van Kluun genoemd. Ik ben geen liefhebber van dat boek... laat ik het maar zo zeggen. Ik probeer theorieën over omgaan met ziek zijn te gebruiken om de romans te analyseren. Het draait om de wetenschap, anders is het niet meer dan "leuk een romanetje lezen". En er wordt wat *afgeoudeurd* als het gaat om literatuur en geneeskunde.'

Verplicht leesvoer

Om geschikte boeken te vinden, deed hij ook navraag bij de verschillende

afdelingen van het ziekenhuis. 'Daar moesten medewerkers heel goed over nadenken. Maar toch komen er uiteindelijk wel titels. Een boek als *Kankerpaviljoen* van de Russische schrijver Aleksander Solzjenitsyn, vind ik echt hoogliteratuur.'

Die semi-autobiografische roman gaat over het leven op een kanker-afdeling in 1955. Asya, een vrouw van zeventien, heeft borstkanker. De avond voordat een van haar borsten wordt geamputeerd vraagt ze de jongen Dyoma, een medepatiënt, die borst te kussen: 'Jij bent de laatste die 'm zal zien en zoenen.'

'Een heftig boek', vindt Kaptein. 'Elke student medicijnen en elke oncoloog zou deze roman verplicht moeten lezen. Dan kunnen ze een tikje beter omgaan met patiënten. De kern is dat ziekte meer is dan een biomedisch verschijnsel. Als het goed is, ziet en hoort een dokter wat de patiënt echt dwars zit. Hoe een ziekte in het bestaan inhakt, nog los van de aandoening zelf. Wat er na een operatie overblijft, is de ellende van een mens in een ziekenhuisbed. Patiënten worden kwaad of depressief. Krijgen ruzie met hun partner of met de behandelend arts. In romans komen dat soort zaken goed naar voren. Beter dan in de spreekkamer.'

Rotvraag

Goede artsen integreren het verhaal van de patiënt in de zorg, stelt Kaptein. 'Het is een rotvraag maar stel

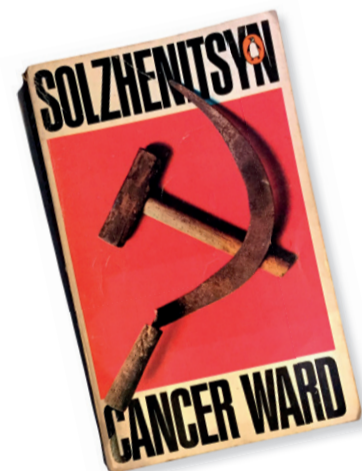
deze toch maar aan de patiënt: hoe beleeft u uw ziekte? Maar vraag het op een meer *down to earth*-manier. Kunt u nog opstaan? Kunt u nog uw vrouw een zoen geven? Bent u nog in staat een stuk te wandelen? Dat soort gewone dingen. Vis uit wat zo'n ziekte doet met een patiënt. Kijk verder dan bloedwaarden en röntgenfoto's. En geef echt aandacht. Je kunt beter eerst eens rustig naar de patiënt luisteren en kijken dan onmiddellijk op je computer gaan tikken.'

Schrijven over de eigen ziekte heeft effect op het welzijn, blijkt uit onderzoek.

'Niet alleen als het om vage dingen gaat als de kwaliteit van leven. Je kunt het echt meten in het bloed. Bij reumapatiënten zijn de ontstekingsstoffen in het bloed gemeten voor en nadat ze gingen schrijven. Het blijkt de ernst van de reuma minder wordt. Bij mensen met astma wordt de longfunctie iets beter. Infecties genezen iets sneller. Dat zijn dan de spectaculaire resultaten.'

Er zijn ook artsen die niets van deze aanpak moeten weten, aldus Kaptein. 'Het is te intiem, niet zakelijk genoeg en te bemoeizuchtig, vinden zij. Het werkt uiteraard ook niet voor alle patiënten. Sommigen proberen hun ziekte juist zoveel mogelijk te ontkennen.'

Ad Kaptein, *Helende woorden. Romans over ziek-zijn*. Uitgeverij Elmar. 91 pgs. € 11,99

Maar muziek en film helpen ook

Ook muziek kan een middel zijn om lastige onderwerpen voor studenten bespreekbaar te maken. Een voorbeeld is *Leader of the Pack* van meisjesgroep The Shangri-Las uit 1964. Een *teenage tragedy song* over Betsy, een meisje van zestien. Zij ontmoet Jimmy, de leider van een motorbende. Ze worden verliefd. De ouders van Betsy zijn tegen de relatie en zij voelt zich gedwongen om het uit te maken. Boos en gefrustreerd scheurt de jongen over de wegen. Hij crasht en overlijdt. Betsy's hart is gebroken en ze voelt zich schuldig over zijn dood. 'Aan de hand van dit nummer kun je met geneeskunde-

studenten praten over hoe om te gaan met de dood, rouw en posttraumatische-stressstoornis', aldus Kaptein.

Films kun je overigens ook gebruiken. 'Ik laat bijvoorbeeld in mijn colleges fragmenten zien uit *The Doctor* uit 1991 waarin William Hurt een succesvolle en nogal *cocky* arts speelt. Hij rijdt rond in een Porsche en is populair bij de secretaresses. Hij is eigenlijk een soort halfgod. Niet geheel onvoorspelbaar: hij krijgt zelf kanker. Uiteraard gaat deze dokter vervolgens heel ander gedrag vertonen. Het geeft studenten inzicht in hoe mensen met lijden omgaan.'

Kinderen in een ijzeren long (rond 1950).

Foto Marc Deurloo

De onmogelijke recensie

Bram Ieven bespreekt de debuutroman van zijn echtgenoot Aafke Romeijn

Hoe is het om de roman van je geliefde te recenseren? *Mare* vroeg universitair docent **Bram Ieven** om *Concept M*, de debuutroman van Aafke Romeijn, te bespreken. 'Alles aan mijn vermeende kritische vermogen duizelt.'

Ik schrijf niet graag over mezelf.

Meer zelfs, schrijven is voor mij een manier om te ontsnappen aan mezelf. Door als criticus of academicus te schrijven over wat me boeit, schrijf ik niet alleen over iets anders dan mezelf - iets dat buiten mij ligt en waarmee ik voorbij mezelf kan geraken, zoals een roman, een dichtbundel of een kunstwerk - maar kan ik ook aan mezelf voorbijgaan. Mezelf even vergeten.

Althans dat dacht ik.

Tot ik enkele weken geleden door *Mare* werd benaderd om de onmogelijke recensie te schrijven. Dat was echt de titel van de e-mail: de onmogelijke recensie? Mét vraagteken.

Wat is dat, een onmogelijke recensie? Wanneer wordt een recensie onmogelijk? Dat zit zo. Een tijdje terug bracht mijn echtgenoot een roman uit, *Concept M*. Een roman die zichzelf als 'politieke science fiction' afficheert, die zich afspeelt in een Nederland dat lijkt op het onze maar waarin een erfelijke auto-immuunziekte tot het nationaliseren van de gezondheidszorg heeft geleid en iedere vorm van democratische politiek duurzaam heeft ontwricht.

Het hoofdpersonage, de zesentwintjarige Hava Gerritsen, leidt zelf ook aan die ziekte. We volgen haar tijdens een laatste autorit van Utrecht naar Nijmegen en ontdekken via flashbacks hoe Hava ertoe gekomen is om zich aan te sluiten bij

een rechtsradicale beweging die een einde wil maken aan de auto-immuunziekte die de samenleving bedreigt. Een bizarre situatie.

Zelf schrijf ik geregeld als criticus (vooral over beeldende kunst, maar toch). Dus hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Hoe lees je de roman van je echtgenoot? Als kritisch object van analyse? Of als het precare maaksel van je geliefde dat je te allen tijde wil verdedigen en ophemelen? Kan je zo'n roman, die zo dicht bij jezelf staat, objectief benaderen? Is er niet altijd zoiets nodig als 'kritische afstand'?

Aanvankelijk wou ik de uitnodiging afslaan. Want: ik schrijf niet graag over mezelf.

Maar, zo bedacht ik, dan ga ik er dus vanuit dat de roman te dicht bij mezelf ligt, misschien wel een deel is van mezelf. Het lezen van de roman van een geliefde blijkt juist hierdoor een uiterst vreemde gewaarwording. Het lijkt wel alsof alles wat je leest meteen weer vervliegt. Ook al staat het zwart op wit. En al lees je het twee of drie keer, het wordt alleen maar erger. Zoals je soms in een gesprek de gewaarwording hebt dat je iemand wel hoort maar dat de woorden niet binnenkomen, zo las ik nu een roman: al kreeg ik het narratief, de stijl, de ontwikkeling van de personages en het literair spel met verschillende populaire genres (science fiction, thriller, road movie) als lezer wel mee, als criticus kwam het niet binnen. Ik kon het niet inschatten. Alsof een specifieke cognitieve functie, die ik toch jarenlang had getraind, voor de duur van het lezen van *Concept M* was uitgeschakeld.

Natuurlijk, ook als doorgewinterde lezer ben je opmerkzaam. Als lezer merkte ik dat ik met een de-

butroman te maken had, een nog wat zoekend en pril literair product. Niet zozeer vanwege de stijl en bewust sober gebruik van beeldspraak (daarmee heeft Romeijn als liedjesschrijver al een behoorlijke weg afgelegd) maar wel aan de inzet van een genre zoals science fiction, dat voor een ervaren schrijver nog meer mogelijkheden biedt dan Romeijn in *Concept M* weet te benutten. Misschien in de toekomst (een tweede deel is in aantocht, weet ik toevallig).

Maar bij alles wat je leest, ben je ook meteen jezelf als criticus aan het wantrouwen. Alles aan je vermeende kritische vermogen duizelt. We doen dan wel laatdunkend en lachend over objectiviteit in de literaire kritiek, maar pas wanneer je de duizeling ervaart waarin objectiviteit werkelijk verdwenen is, weet je dat er onder normale omstandigheden, met een beetje kritische afstand, in ieder geval altijd nog een minimum aan objectiviteit is. Een minimum waar we veel meer waarde aan hechten dan ik me tot nu toe realiseerde.

Waaruit bestaat die duizeling, dat radicale verlies van objectiviteit? Waarom blijft ik mijn eigen oordeel wantrouwen, ook nu de roman goed ontvangen wordt in de kritiek?

Ik denk dat het te maken heeft met gezamenlijke waarden, een gedeelde poëtica. Zeker is dat het boek veel van de waarden deelt die ik ook heb en die ik zoek in kunst. *Concept M* is een compromisloos politieke roman. Een roman die niet ontkenkt dat ieder schrijven een vorm van politieke interventie is in de eigen sociale context, maar daar juist mee speelt. Een roman die ook bewust afwijkt van het kleine realisme en de quasi-autobiografische narratieven van veel van Romeijns ge-

neratiegenoten. Romeijn speelt met populaire genres en de narratieve regels die daarbij horen, iets wat in de Nederlandse literaire context niet gangbaar is, en probeert de lezer in een ongemakkelijke situatie te brengen: sympathie te ontwikkelen met een uiterst rechts gedachtegoed.

Of dat gelukt is weet ik niet. Juist omdat ik veel van de grondwaarden deel. Het leert me wel veel over mijn positie als criticus.

Ik schrijf niet graag over mezelf. Daar blijf ik bij.

Maar ik weet nu wel meer, als criticus heb ik ook een uitgesproken poëtica en iedere recensie zegt evenveel over de criticus als over de roman.

Ik verwacht van een roman niet

alleen dat ik aan mezelf voorbij kan gaan, maar dat ik door het lezen dichterbij de wereld kom en anders over die wereld ga denken. Met *Concept M* lukt het me niet om aan mezelf voorbij te gaan, maar dat zegt alles over mij en weinig over de roman.

Aafke Romeijn, *Concept M*, Arbeiderspers, 256 pgs, €19,99

BRAM IEVEN is universitair docent bij de opleidingen Nederlandse Taal en Cultuur en International Studies

Dialogo aan de keukentafel

Aafke Romeijn: 'Tijdens het schrijfproces hebben we zo veel en vaak gepraat over de inhoud van mijn boek dat ik soms bang ben dat ik onbewust ideeën van jou gejat heb. Merk je daar iets van als je het leest?'

Bram Ieven: 'Ik noem dat niet jatten. Ideeën ontstaan in relaties tot anderen: in gesprekken met vrienden, in een gemeenschap. Ik trof in *Concept M* ideeën aan waar we allebei al lang op kauwen. Ik probeer met non-fictie te achterhalen waar een idee vandaan komt, om het daarna af te breken en op een nieuwe manier weer op te bouwen. Jij bent in je fictie een heel andere kant opgegaan door de 'wat als'-vraag te stellen: wat als ik een gevaarlijk idee nu eens radicaal doortrek?'

AR: 'Was je nerveus toen je het ging lezen? Stel dat je het boek echt heel slecht had gevonden. Ik ken je, dus ik weet dat je eerlijk zou zijn geweest. Zou dat je beeld van mij hebben veranderd?'

BI: 'Toen ik het las, was het helemaal af. Dan wil je liever niet moeten zeggen dat je het niks vindt. Maar of je wel of niet kan schrijven zegt niets over jou als persoon.'

AR: 'Dat is waar. Maar toch: ik lees jouw werk ook graag, en ik vind het prettig dat ik elke keer weer onder de indruk ben. Heb je nooit de behoefte gehad om zelf fictie of poëzie te schrijven?'

BI: 'Niet echt. Al vind ik schrijven zelf wel heel belangrijk. Ideeën kunnen ontvouwen in taal, ideeën laten uitwaaiëren en weer in elkaar laten klappen. Er zit trouwens altijd een element van fictie in non-fictie. Dat is ook gevaarlijk, dat geeft het schrijven van non-fictie een ethische dimensie. Dat vind ik leuk. Ik speel daar graag mee.'

Wat doet die wapenfabrikant hier?

En waarom mag ik daar niet tegen demonstreren?

Behalve vliegtuigenbouwer is het Frans-Duitse bedrijf Airbus ook wapenfabrikant. Maar toen **Marcha van Wijk** wilde protesteren omdat een medewerker op de universiteit kwam spreken, werd ze weggestuurd. 'Hoezo vrijheid van geest? Ik schaam me dat ik hier studeer.'

Op 29 maart organiseerde de Faculteit Sociale Wetenschappen een *career college*. Drie alumni kwamen vertellen hoe het is om in *human resource management* te werken. Ze werkten bij Randstad, Philips en Airbus. En die laatste, daar gaat het mij om. Airbus is namelijk niet, zoals veel mensen denken, slechts een vliegtuigenbedrijf. Het is ook het op een na grootste wapenbedrijf van Europa.

In het rapport 'Oorlog aan de grenzen' van Mark Akkerman is te lezen op hoe Airbus verdient aan vluchtelingen (zie www.stopwapenhandel.org). Om te beginnen produceert het bedrijf wapens die aan Syrië worden verkocht. Daarnaast levert Airbus wapens aan landen als Qatar en Saoedi-Arabië, die op hun beurt weer wapens doorspelen aan rebellen in Syrië en bombardementen uitvoeren in Jemen.

Door de oorlog en het geweld proberen mensen naar Europa te vluchten, maar dat gaat niet zo makkelijk. De grenzen zijn dicht en driemaal raden wie de wapens en voorzieningen voor grenscontroles leveren. Juist, wapenbedrijven zoals Airbus.

In 2015 maakte het bedrijf 4,09 miljard euro winst op grenscontroles, bijvoorbeeld door het leveren van radarsystemen en nacht- en warmtecamera's aan Tunesië. Dat is dus dubbel geld verdienen aan een vluchtelingencrisis.

Natuurlijk zijn deze oorlogen niet de schuld van Airbus, maar ze worden wel door het bedrijf mogelijk gemaakt. Airbus zorgt voor materialen, technologische innovaties en toegang tot wapens. En verdient daar haar brood mee. Ik vraag me af of we dit soort bedrijven zomaar een stem moeten geven op de universiteit.

Ik confronteerde de universiteit met deze vraag en ontving de volgende reactie: 'De Universiteit Leiden staat voor vrijheid van geest, denken en spreken en voor ongebonden ontwikkeling van onderzoek en onderwijs.' Bovendien

Een squadron straaljagers wordt bijgetankt door een toestel van Airbus. Behalve vliegtuigen en wapens maakt het bedrijf ook beveiligings-systemen die gebruikt worden bij grenscontroles. 'Dat is dus dubbel geld verdienen aan een vluchtelingencrisis.' Foto Airbus

wees de universiteit mij erop dat ze een open discussie wilde aangaan en Airbus daarom mocht komen spreken.

Vrijheid van geest, denken en spreken is absoluut iets waar ik achter sta, maar niet als dit ten koste gaat van vrede en mensenlevens. Is het te verantwoorden dat de universiteit een bedrijf als Airbus de ruimte geeft om te spreken en zo in feite gratis promotietijd geeft?

Daarnaast vraag ik me af hoe vrij we daadwerkelijk zijn om te spreken. Op de dag van het evenement deelde

ik flyers uit met informatie over de activiteiten waar Airbus (achter de schermen) bij betrokken is. Een medewerker van de universiteit stuurde mij naar buiten vanwege 'het opdringen van mijn politieke mening'.

Alles wat ik deed was de spreektijd van Airbus op de universiteit ter discussie stellen en mensen informeren over de activiteiten van Airbus. Is dit in tegenspraak met het doel van de universiteit om 'een open discussie aan te gaan op basis van wederzijds respect'? Hoe kan het dat Airbus zomaar mag komen spreken en ik mijn

mond moet houden als ik daar iets van vind? Dit is niet wat ik mij voorstel bij vrijheid van spreken.

De Universiteit Leiden zet zich volgens de 'visie, missie en kernwaarden' op haar website in voor 'een veilige, gezonde, duurzame, welvarende en rechtvaardige wereld'. Naar mijn idee heeft een wapenbedrijf uitnodigen op een carrière-evenement niets te maken met een veilige en rechtvaardige wereld.

Ik schaam me dat ik hier studeer. Ik wil me graag veilig kunnen voelen en gun dat iedereen in de wereld.

Niet alleen mensen die ik ken of waar ik op lijkt. Een wapenfabrikant op de universiteit uitnodigen gaat recht tegen deze wens in. Laten we onze energie stoppen in een veilige wereld en alleen bedrijven die op een ethische manier handelen een stem op de universiteit geven. En als ik geen flyers op de universiteit mag uitdelen, mag ik dan op deze manier de discussie openen?

MARCHA VAN WIJK is student culturele antropologie en volgt de minor Journalistiek en Nieuwe Media

Academische Agenda

Mw. M.A. Stammes hoopt op dinsdag 22 mei om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Multimodal image-guided interventions using oncological biomarkers'. Promotor is Prof.dr. L.F. de Geus-Oei.

Dhr. J.J.F.J. Jansen hoopt op dinsdag 22 mei om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The Ornithology of the Baudin expedition (1800-1804)'. Promotoren zijn Prof.dr. F.H. van Lunteren en Prof.dr. L.T.G. Theunissen.

Mw. S. Woltz hoopt op dinsdag 22 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Clavicular fracture treatment: choices and challenges'. Promotor is Prof.dr. I.B. Schipper.

Mw. M.W.C. Vereijken hoopt op dinsdag 22 mei om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Student engagement in research in medical education'. Promotoren zijn Prof.dr. J.H. van Driel en Prof.dr. F.W. Dekker.

Dhr. P. de Heer hoopt op woensdag 23 mei om

13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Advanced Imaging and Spectroscopy Techniques for Body Magnetic Resonance'. Promotoren zijn Prof.dr. A.G. Webb en Prof.dr. H.J. Lamb.

Mw. S.H.M. Stollman hoopt op woensdag 23 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Differentiated instruction in practice: A teacher perspective'. Promotoren zijn Prof.dr. J.H. van Driel en Prof.dr. P.M. Westenberg.

Dhr. M.D. Blikendaal hoopt op woensdag 23 mei om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Implementing patient safety in laparoscopic surgery: quality assessment and process analysis'. Promotor is Prof.dr. F.W. Jansen.

Mw. M. Lescanne hoopt op dinsdag 29 mei om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Applications of paramagnetic NMR spectroscopy for protein research'. Promotor is Prof.dr. M. Ubbink.

Dhr. C.J. de Groot hoopt op dinsdag 29 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Obesity: exploring neural pathophysiological pathways and improving diagnostic strategies'. Promotor is Prof. dr. E.H.H.M. Rings.

Mw. A.M.L. Jansen hoopt op dinsdag 29 mei om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Discovery of genetic defects in unexplained colorectal cancer syndromes'. Promotoren zijn Prof. dr. P. Devilee en Prof. dr. H. Morreau.

Mw. Y. Yang hoopt op woensdag 30 mei om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The two sides of wh-indeterminates in Mandarin: A prosodic and processing account'. Promotoren zijn Prof. dr. L. Cheng en Prof. dr. N. Schiller.

Mw. L.A. Wijsman hoopt op woensdag 30 mei om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Enhancing Performance and Motivation in Lower Secondary Education'. Promotoren zijn Prof. dr. P.M.

Westenberg en Prof. dr. J.H. van Driel.

Dhr. L. Xia hoopt op woensdag 30 mei om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Corpora Non Agunt Nisi Fixata: Ligand Receptor Binding Kinetics in G Protein-Coupled Receptors'. Promotor is Prof. dr. A.P. IJzerman.

Mw. E.W. Rosen Jacobson hoopt op woensdag 30 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The Eurasian Question'. Promotor is Prof. dr. M.L.J.C. Schrover.

Dhr. F. Famili hoopt op woensdag 30 mei om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Canonical and non-canonical Wnt signaling in hematopoiesis and lymphocyte development'. Promotor is Prof. dr. F.J.T. Staal.

Dhr. D. Geelen hoopt op donderdag 31 mei om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'eV-TEM: Transmission Electron Microscopy with few-eV Electrons'. Promotor is Prof. dr. ir.

R.M. Tromp.

Dhr. A.G. Volbeda hoopt op donderdag 31 mei om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Novel Protecting Group Strategies in the Synthesis of Oligosaccharides'. Promotor is Prof. dr. G.A. Van der Marel.

Dhr. E.J. Blok hoopt op donderdag 31 mei om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Tailoring adjuvant therapy for hormone receptor-positive early breast cancer'. Promotor is Prof. dr. C.J.H. van de Velde.

Dhr. L.J.A. Toonen hoopt op donderdag 31 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Developing an antisense oligonucleotide treatment for Spinocerebellar Ataxia Type 3'. Promotor is Prof. dr. J.T. den Dunnen.

Dhr. B.J. Ruijgrok hoopt op donderdag 31 mei om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Tapping into Semantic Recovery'. Promotoren zijn Prof. dr. N.O. Schiller en Prof. dr. L.L.S. Cheng.

Een dooie mus voor docenten

Universiteit meet met twee maten bij promotierecht voor niet-hoogleraren

Universitair hoofddocenten mogen sinds kort ook de doctorsgraad verlenen. Dat is een terechte erkenning voor het werk dat velen allang deden: promovendi begeleiden, vindt **Harry Fokkens**. Alleen zijn de Leidse regels veel te streng.

Op 1 september 2017 is bij de wet bepaald dat ook universitaire hoofddocenten (UHD's) het ius promovendi, het recht een doctorsgraad te verlenen, moeten kunnen krijgen.

'Als promotor kunnen worden aangewezen een hoogleraar of, voor zover aan diegene de graad Doctor of Doctor of Philosophy is verleend, een ander personeelslid van een universiteit, een levensbeschouwelijke universiteit of de Open Universiteit dat naar het oordeel van het college voor promoties over voldoende bekwaamheid beschikt om als promotor op te treden.' (Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, art. 7:18 lid 4).

Het is aan de colleges voor promoties van de diverse universiteiten te bepalen onder welke voorwaarden dat dan kan, want er staat nadrukkelijk 'kunnen worden aangewezen'. Voorheen luidde de tekst namelijk: 'Voor elke promotie wijst het college voor promoties een hoogleraar van een universiteit, een levensbeschouwelijke universiteit of de Open Universiteit aan als promotor.' (Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, art. 7:18 lid 4; ingangsdatum 8 oktober 1992).

Kort geleden heeft het college van bestuur van de Leidse universiteit hier invulling aan gegeven door aan het promotiereglement bijlage 10 toe te voegen die op 8 februari 2018 is ingegaan. Goed nieuws voor UHD's, zou je zeggen. Eindelijk kunnen ook zij de volle waardering krijgen voor het werk dat ze in veel gevallen al deden: het begeleiden van promovendi. Sterker nog, velen van hen deden aanvragen die voor hoogleraren promovendi opleverden. Bovendien, vele hoogleraren zouden zonder hun UHD's ongetwijfeld een slechte naam hebben als begeleider. Je wilt wel graag als hoogleraar, maar de druk om steeds meer promovendi en grote beurzen binnen te halen is groot, onderwijs en bestuurslast vragen veel tijd, en de begeleiding van promovendi is dan soms een sluitpost. De positie van Nederlandse UHD's wordt daarmee bovendien gelijk getrokken met veel landen om ons heen, zo wordt het in de memorie van toelichting de wetswijziging onderbouwd: onder meer in Engeland, Noorwegen, Zweden en Denemarken hebben UHD's al langer het ius promovendi. Met andere woorden: deze beslissing is terecht, en een geweldige opsteker voor de hardwerkende UHD's die nu eindelijk de volle waardering voor hun inzet kunnen krijgen.

Althans, zo lijkt het.

Maar helaas, niets is minder waar: elke universiteit vult dat 'kunnen worden aangewezen' weer anders in. Aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) bijvoorbeeld, kunnen UHD's 1 en 2 promotierecht krijgen, waarbij de criteria worden overgelaten aan de decaan (Regeling verruiming ius promovendi Universiteit van Am-

sterdam, artikel 2). De criteria liggen niet vast, maar als richtlijn stelt men dat '...een UHD-2 alleen dan als promotor kan worden voorgedragen, als zij of hij ten minste twee maal succesvol copromotor is geweest (of - naar het oordeel van de decaan - vergelijkbare ervaring heeft opgedaan in het buitenland). Voor een UHD-1 geldt deze algemene voorwaarde niet, maar zij kan door decanen wel worden gesteld.' (Regeling verruiming ius promovendi Universiteit van Amsterdam, artikel 4).

ma al niets mis mee. Hebben we het niet allemaal zo moeten leren? Maar daar denkt het Leidse college voor promoties toch anders over. Want wat zijn de regels bij ons volgens het bijgestelde regletraject een UHD als promotor is aangewezen, wordt er een tweede promotor benoemd die hoogleraar is; 6. In de regel komt een UHD alleen voor het ius promovendi in aanmerking indien hij/zij tenminste drie promovendi naar de promotie heeft begeleid aan een Nederlandse universiteit of de UHD's zijn hardwerkende vrouwen en mannen die voor hun carrière afhankelijk zijn van hun leidinggevenden die allemaal al hoogleraar zijn en graag de touwtjes in handen houden. Klagen over zo'n besluit is dus not done. Want als klager zou je weleens het zicht op het ius promovendi kunnen vergooiden. Je bent immers van hoogleraren en decaan afhankelijk voor toekenning? Dat is per definitie een lastige kwetsbare positie. Er is geen enkele garantie: je blijft afhankelijk van de hoogleraren. Krijgen alle UHD's in onze organisatie daarmee gelijke kansen? Volgens mij op deze manier in elk geval niet. Dat de 'Handreiking colleges voor promoties bij het verlenen van het ius promovendi aan UHD's' van de VSNU eveneens hoge eisen stelt (Aanvullende informatie t.b.v. leden Eerste Kamer, 22 mei 2017), is geen reden om dat in Leiden ook te doen: elke instelling geeft daar immers een andere invulling aan. Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

Dit is een alleszins redelijke regeling, die ruimte laat voor vrijheid van handelen aan de decaan. Immers, niet elke UHD is hetzelfde, en dus lijkt het stellen van uniforme hoge eisen ook niet gewenst. Dit is realistischer als we bedenken dat dezelfde eisen niet aan nieuwe hoogleraren worden gesteld: zij krijgen het ius promovendi zelfs ook zonder dat ze ook maar één promovenda/us hoeven te hebben begeleid. Vele hebben dat vast wel, maar lang niet elke hoogleraar is via een langdurig traject als UHD professor geworden. Zij komen uit maatschappelijke functies of het bedrijfsleven en leren pas 'al doende' hoe het moet. En daar is hele-

maal niets mis mee. Hebben we het niet allemaal zo moeten leren? Maar daar denkt het Leidse college voor promoties toch anders over. Want wat zijn de regels bij ons volgens het bijgestelde regletraject een UHD als promotor is aangewezen, wordt er een tweede promotor benoemd die hoogleraar is; 6. In de regel komt een UHD alleen voor het ius promovendi in aanmerking indien hij/zij tenminste drie promovendi naar de promotie heeft begeleid aan een Nederlandse universiteit of de UHD's zijn hardwerkende vrouwen en mannen die voor hun carrière afhankelijk zijn van hun leidinggevenden die allemaal al hoogleraar zijn en graag de touwtjes in handen houden. Klagen over zo'n besluit is dus not done. Want als klager zou je weleens het zicht op het ius promovendi kunnen vergooiden. Je bent immers van hoogleraren en decaan afhankelijk voor toekenning? Dat is per definitie een lastige kwetsbare positie. Er is geen enkele garantie: je blijft afhankelijk van de hoogleraren. Krijgen alle UHD's in onze organisatie daarmee gelijke kansen? Volgens mij op deze manier in elk geval niet. Dat de 'Handreiking colleges voor promoties bij het verlenen van het ius promovendi aan UHD's' van de VSNU eveneens hoge eisen stelt (Aanvullende informatie t.b.v. leden Eerste Kamer, 22 mei 2017), is geen reden om dat in Leiden ook te doen: elke instelling geeft daar immers een andere invulling aan. Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

ma al niets mis mee. Hebben we het niet allemaal zo moeten leren? Maar daar denkt het Leidse college voor promoties toch anders over. Want wat zijn de regels bij ons volgens het bijgestelde regletraject een UHD als promotor is aangewezen, wordt er een tweede promotor benoemd die hoogleraar is; 6. In de regel komt een UHD alleen voor het ius promovendi in aanmerking indien hij/zij tenminste drie promovendi naar de promotie heeft begeleid aan een Nederlandse universiteit of de UHD's zijn hardwerkende vrouwen en mannen die voor hun carrière afhankelijk zijn van hun leidinggevenden die allemaal al hoogleraar zijn en graag de touwtjes in handen houden. Klagen over zo'n besluit is dus not done. Want als klager zou je weleens het zicht op het ius promovendi kunnen vergooiden. Je bent immers van hoogleraren en decaan afhankelijk voor toekenning? Dat is per definitie een lastige kwetsbare positie. Er is geen enkele garantie: je blijft afhankelijk van de hoogleraren. Krijgen alle UHD's in onze organisatie daarmee gelijke kansen? Volgens mij op deze manier in elk geval niet. Dat de 'Handreiking colleges voor promoties bij het verlenen van het ius promovendi aan UHD's' van de VSNU eveneens hoge eisen stelt (Aanvullende informatie t.b.v. leden Eerste Kamer, 22 mei 2017), is geen reden om dat in Leiden ook te doen: elke instelling geeft daar immers een andere invulling aan. Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

6. In de regel komt een UHD alleen voor het ius promovendi in aanmerking indien hij/zij tenminste drie promovendi naar de promotie heeft begeleid aan een Nederlandse universiteit of de UHD's zijn hardwerkende vrouwen en mannen die voor hun carrière afhankelijk zijn van hun leidinggevenden die allemaal al hoogleraar zijn en graag de touwtjes in handen houden. Klagen over zo'n besluit is dus not done. Want als klager zou je weleens het zicht op het ius promovendi kunnen vergooiden. Je bent immers van hoogleraren en decaan afhankelijk voor toekenning? Dat is per definitie een lastige kwetsbare positie. Er is geen enkele garantie: je blijft afhankelijk van de hoogleraren. Krijgen alle UHD's in onze organisatie daarmee gelijke kansen? Volgens mij op deze manier in elk geval niet. Dat de 'Handreiking colleges voor promoties bij het verlenen van het ius promovendi aan UHD's' van de VSNU eveneens hoge eisen stelt (Aanvullende informatie t.b.v. leden Eerste Kamer, 22 mei 2017), is geen reden om dat in Leiden ook te doen: elke instelling geeft daar immers een andere invulling aan. Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

de UHD's voorlopig blij met een dooie mus.

De vraag is: is al deze reserve en controle terecht? Zetten we ons daarmee als Universiteit Leiden op de kaart als kwaliteitsbewuste wetenschappers? Is dat wat we bedoelen met 'De Universiteit Leiden staat voor inclusiviteit en diversiteit. Zij staat open voor iedereen die hier wil studeren of werken en het uiterste uit zichzelf wil halen. Zij vormt een open gemeenschap waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt.' (Excelleren in vrijheid, Instellingsplan Universiteit Leiden 2015-2020, p. 3.)? Daar lijkt het niet echt op!

Per definitie is de groep waar we het hier over hebben kwetsbaar. UHD's zijn hardwerkende vrouwen en mannen die voor hun carrière afhankelijk zijn van hun leidinggevenden die allemaal al hoogleraar zijn en graag de touwtjes in handen houden. Klagen over zo'n besluit is dus not done. Want als klager zou je weleens het zicht op het ius promovendi kunnen vergooiden. Je bent immers van hoogleraren en decaan afhankelijk voor toekenning? Dat is per definitie een lastige kwetsbare positie. Er is geen enkele garantie: je blijft afhankelijk van de hoogleraren. Krijgen alle UHD's in onze organisatie daarmee gelijke kansen? Volgens mij op deze manier in elk geval niet. Dat de 'Handreiking colleges voor promoties bij het verlenen van het ius promovendi aan UHD's' van de VSNU eveneens hoge eisen stelt (Aanvullende informatie t.b.v. leden Eerste Kamer, 22 mei 2017), is geen reden om dat in Leiden ook te doen: elke instelling geeft daar immers een andere invulling aan. Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

Klagen over zo'n besluit is dus not done. Want als klager zou je weleens het zicht op het ius promovendi kunnen vergooiden. Je bent immers van hoogleraren en decaan afhankelijk voor toekenning? Dat is per definitie een lastige kwetsbare positie. Er is geen enkele garantie: je blijft afhankelijk van de hoogleraren. Krijgen alle UHD's in onze organisatie daarmee gelijke kansen? Volgens mij op deze manier in elk geval niet. Dat de 'Handreiking colleges voor promoties bij het verlenen van het ius promovendi aan UHD's' van de VSNU eveneens hoge eisen stelt (Aanvullende informatie t.b.v. leden Eerste Kamer, 22 mei 2017), is geen reden om dat in Leiden ook te doen: elke instelling geeft daar immers een andere invulling aan. Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

Krijgen alle UHD's in onze organisatie daarmee gelijke kansen? Volgens mij op deze manier in elk geval niet. Dat de 'Handreiking colleges voor promoties bij het verlenen van het ius promovendi aan UHD's' van de VSNU eveneens hoge eisen stelt (Aanvullende informatie t.b.v. leden Eerste Kamer, 22 mei 2017), is geen reden om dat in Leiden ook te doen: elke instelling geeft daar immers een andere invulling aan. Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

Een organisatie die een open gemeenschap wil vormen 'waarin iedereen die wil bijdragen aan haar ambities en aan alles waarvoor zij staat, zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt' zou dat best anders kunnen doen. Bijvoorbeeld door die eis van drie promoties te veranderen naar hooguit twee, en door decanen meer vrijheid te geven hierin maatwerk te leveren. Dat de teller pas bij nummer vier gaat lopen vanaf het moment dat een UHD als promotor is aangewezen, is echt volstrekt onnodig. Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

Waarom is dat een kwaliteitseis? Gaan we nieuwe hoogleraren daar ook aan toetsen? Weliswaar geeft de formulering 'in de regel' in artikel 6 van het Leidse reglement wat ruimte voor een eigen beslissing, maar zij laat ook ruimte voor willekeur. Ik pleit daarom voor een soepelere regeling, zoals aan de UvA; een regeling die het ook voor UHD's mogelijk maakt om zich thuis te voelen in onze organisatie: omdat ze gelijke kansen krijgen, omdat ze kunnen excelleren in vrijheid.

HARRY FOKKENS is hoogleraar Europese Prehistorie

ment (artikel 3, 4, 5, 6 Promotiereglement 2018, Bijlage 10):

'3. Het College voor Promoties verleent het ius promovendi aan een UHD op beargumenteerde voordracht van de decaan van de betreffende faculteit, die heeft vastgesteld dat de UHD voldoet aan de onder 6. hieronder genoemde vereisten, gehoord een hoogleraar uit het desbetreffende vakgebied;

'Leiden dekt zich flink in tegen een tsunami van tweederangs promotores'

4. Het verzoek van een UHD om als promotor te worden benoemd, moet voorafgaand aan of bij het begin van het promotietraject zijn gehonoreerd;

5. Als voor een bepaald promo-

versiteit of in gelijksoortige begeleidingstrajecten aan buitenlandse universiteiten, en de middelen waaruit de promovendi zijn gefinancierd eigenstandig heeft verworven dan wel de self-funded- of buitenpromovendi zelf heeft geworven;

Daarmee hebben de hoogleraren zich wel flink ingedekt tegen een 'tsunami van tweederangs promotores'. Tenminste, daar lijkt het op. Want in tegenstelling tot wat we zagen in het besluit van de UvA, druip de reserve van het aangepaste Leidse reglement af. Er lijkt op alle fronten controle te zijn ingebouwd, er zijn hoge eisen gesteld, en er is geen overgangsregeling: UHD's die al jaren promovendi begeleiden moeten nog minimaal vier jaar wachten voor ze als promotor kunnen optreden. Immers, volgens artikel 4 moet je het promotierecht al hebben voordat het begeleidingstraject start. Bovendien moet je al minimaal drie zelf geworven promovendi naar de eindstreep hebben begeleid (artikel 6) en start de teller dus pas bij nummer vier. Ik vermoed eerlijk gezegd dat - langs dezelfde meetlat gehouden - vele van onze collegae bij hun aantreden het ius promovendi nog niet hadden mogen voeren. We meten dus met twee maten, en we maken

Wie nomineert u voor de Mr. K.J. Cath-prijs? De beste ambassadeur voor de universiteit

Welke medewerker of student van de Universiteit Leiden (of groep van medewerkers of studenten) heeft volgens u in de afgelopen jaren de naam van onze universiteit op een positieve manier naar buiten gebracht? Wie verdient volgens u een prijs, omdat hij of zij zo'n goede ambassadeur voor onze universiteit is? Wie heeft door zijn of haar acties ervoor gezorgd dat veel mensen de Leidse universiteit kennen en waarderen?

U kunt nu uw kandidaat nomineren! Want bij de opening van het academisch jaar 2018-2019 op 3 september wordt weer de Mr. K.J. Cath-prijs* uitgereikt. Elke twee jaar gaat deze prijs naar een van onze medewerkers of studenten (of een groep) die een positieve bijdrage levert aan de naam van de universiteit, door prestaties in het onderwijs of onderzoek, of in de ondersteuning daarvan.

Nomineer nu uw kandidaat! Vertel ons waarom u vindt dat uw kandidaat (medewerker, student of groepering) de prijs verdient.

Prijswinnaars

- 2016: Christophe Momers & Arian Khoshchin van de Stichting Edison
2014: Wouter Bruins, ondernemende student
2012: Maartje van den Heuvel, collectiespecialist Fotografie en Fotografica van de Universitaire Bibliotheken Leiden.

Nomineren: *U kunt vóór 4 juni 2018 schriftelijk een gemotiveerd voorstel indienen. Stuur deze naar de jury in een envelop gemarkeerd 'Cath-prijs' naar Jury Cath-prijs, t.a.v. drs. Roomsha Bansie, chef kabinet, Postbus 9500, 2300 RA Leiden, of per e-mail aan k.r.bansie@bb.leidenuniv.nl met in de onderwerpregel: Cath-prijs.*

* De prijs is ingesteld in 1988 bij het afscheid van mr. K.J. Cath als voorzitter van het College van Bestuur, en bestaat uit een oorkonde en een bedrag van € 2.500.

**Universiteit
Leiden**

De Universiteitsraad - bestaande uit 8 studenten en 8 personeelsleden - geeft als centraal medezeggenschapsorgaan van de universiteit een stem aan het personeel en de studenten van de Universiteit Leiden. De Raad ontwikkelt nieuwe ideeën, adviseert het College van Bestuur in beginsel op alle beleidsterreinen (onder meer onderwijs, onderzoek, personeelsbeleid, arbeidsomstandigheden, financiën, universitaire strategie) en oefent bovendien ten aanzien van een aantal besluiten een instemmingsrecht uit.

De universiteitsraad heeft een voorzitter die geen lid is van de Raad en onafhankelijk staat ten opzichte van de verschillende geledingen, het College van Bestuur en de ambtelijke organisatie. Wegens het vertrek van de huidige voorzitter nodigt de Universiteitsraad u uit te solliciteren naar de functie van:

VOORZITTER VAN DE UNIVERSITEITSRAAD (0,6 fte)

voor de periode van 1 augustus 2018 tot en met 31 augustus 2019.

Herverkiezing, steeds voor de termijn van één jaar, is mogelijk. De voorzitter van de Universiteitsraad heeft onder meer tot taak:

- het voorbereiden, bijeenroepen en leiden van de raadsvergaderingen en de overlegvergaderingen met het College van Bestuur;
- het leiden van de werkzaamheden van de Raad;
- het coördineren van de werkzaamheden van de commissies van de Raad;
- het functioneren als verbindende schakel tussen de Raad en het College van Bestuur;
- Het met de secretaris van het CvB/RvT afstemmen van de voorbereiding van overleg met College van Bestuur en Raad van Toezicht;
- het onderhouden van contacten met het Landelijk Overleg Voorzitters Universitaire Medezeggenschap (LOVUM), met de Raad van Toezicht en, in voorkomende gevallen, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
- het stimuleren en coördineren van communicatie met en tussen de verschillende medezeggenschapsorganen zoals faculteitsraden, dienststraden en het Lokaal Overleg;
- het versterken van de medezeggenschap door het inhoudelijk opzetten en organiseren van de scholing en training van leden van de Universiteitsraad;
- het in- en extern onder de aandacht brengen van de universitaire medezeggenschap;
- het organiseren van relevante werkbezoeken.

De voorzitter voert alle bovenstaande werkzaamheden uit in nauwe samenwerking met de griffier van de Universiteitsraad.

Functie-eisen

Kandidaten dienen bij voorkeur (oud-)student of (oud-)medewerker van deze universiteit te zijn. Het is niet vereist dat de voorzitter lid is (geweest) van de Raad, maar ruime ervaring met medezeggenschap strekt tot de aanbeveling. Van kandidaten voor de functie wordt verwacht dat zij een grote mate van bestuurlijk-politieke sensitiviteit hebben ontwikkeld, die in ieder geval tot uiting moet komen door kennis en vaardigheden om te opereren in een omgeving met verschillende belanghebbenden bij goede universitaire medezeggenschap. Dit vraagt om uitstekende communicatieve vaardigheden en om een goed gevoel voor de bestuurs- en medezeggenschapscultuur op de universiteit.

Arbeidsvoorwaarden

Het tijdsbeslag van de functie is gemiddeld maximaal 3 dagen per week, waaronder tenminste de gehele maandag en de dinsdagochtend. Een voorzitter voortkomend uit de studentgeleding van de Universiteit Leiden ontvangt een vergoeding voor maximaal 0,6 fte; een voorzitter voortkomend uit de personeelsgeleding van de Universiteit Leiden wordt voor maximaal 0,6 fte van haar/zijn werkzaamheden vrijgesteld en vervangen gedurende de periode dat zij/hij als voorzitter werkzaam is, een en ander volgens de daarvoor geldende regelingen. Een voorzitter niet voortkomend uit de student- dan wel personeelsgeleding van de Universiteit Leiden ontvangt een adequate financiële tegemoetkoming.

Solliciteren

Gegadigden voor het voorzitterschap van de universiteitsraad kunnen solliciteren door het schrijven en sturen van een motivatiebrief met een schets van de taakopvatting, curriculum vitae en bij voorkeur enkele referenties.

Kandidaatstellingen dienen uiterlijk op 24 mei 2018 in het bezit te zijn van de griffier van de Universiteitsraad, de heer drs. A.D.H. Weeda, email: a.d.h.weeda@bb.leidenuniv.nl.

Nadere informatie

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot de griffier van de Raad, Drs. A.D.H. Weeda.
Telefoon: 071 527 3125
Email: a.d.h.weeda@bb.leidenuniv.nl

Learn a language? Register now!

Semi-intensive language courses: June – July 2018

Eager to improve your language proficiency? The Academic Language Centre offers a wide range of practical language courses, dealing with all language skills: speaking, writing, listening and reading. Classes will be held twice a week during a period of six weeks. We offer courses at different levels for the following languages:

- > English
- > Spanish
- > French
- > Italian
- > Russian
- > Arabic
- > Chinese
- > Japanese

New! Language courses in The Hague

Enrolment for these courses is open to Leiden University students and employees only.
Location: Wijnhaven Building.

Uncertain about your starting level? You can take a free entry test through our website or at the Academic Language Centre without an appointment. Made your decision? You can register online or at our reception.

For information on course schedules, prices, course content and availability, check our website.

atcleiden.nl | 071-527
2332

**Universiteit
Leiden**
Academic Language Centre

Academic
Language Centre

Stills uit de documentaire *De Spelende Mens* van Sanne Rovers.

Spelen, de essentie van ons bestaan

Tachtig jaar geleden schreef Huizinga zijn *Homo Ludens*

Homo Ludens, de internationale bestseller van de Leidse historicus Johan Huizinga bestaat tachtig jaar. Dat wordt gevierd met een film en een lezing. 'Hij wilde ons een betere wereld voortoveren.'

DOOR DANIELLE TUK Spelen is voor kinderen. Of niet? Profvoetballers verdienen er hun geld mee, en ze worden aangemoedigd door stadions vol volwassenen en nog eens miljoenen tv-kijkers die er helemaal in opgaan. Dan heb je ook nog de Olympische Spelen, 18+-games en bord- en kaartspellen die veel te ingewikkeld zijn voor kinderen. Ook volwassenen spelen dus.

Over de spelende mens schreef Johan Huizinga (1872-1945), de beroemdste Nederlandse historicus van de twintigste eeuw, precies tachtig jaar geleden een boek: *Homo Ludens*. 'Huizinga was een allround-historicus die zich met een grote variëteit aan onderwerpen bezighield, van de geschiedenis van het boeddhisme tot de moderne geschiedenis van Amerika', vertelt Léon Hanssen. 'Zijn boeken *Herfsttij der Middeleeuwen* en de *Homo Ludens* zijn internationale bestsellers die nog steeds veel gelezen worden.' De cultuurhistoricus en onderzoeker aan de universiteit van Tilburg is Huizingakenner en geeft 22 mei een lezing in het Kijkhuis over *Homo Ludens* (zie kader).

'De kern van het boek is dat cultuur uit spel voortkomt en zich ontwikkelt als spel', zegt hij. 'Hij behandelt allerlei vormen van cultuur waarin een spelelement te onderkennen valt: schilderijen waarop spelende mensen te zien

zijn, hoe mensen musiceren en een samenspel vormen, de sport, de politiek. In al die facetten van het maatschappelijke en culturele leven is er een vorm van spelgedrag. Het gaat niet over het spel in de cultuur, maar het spel van de cultuur', legt Hanssen uit. 'Cultuur is zelf een spel. Het bijzondere van zijn opvatting is dat het er niet zozeer om gaat dat je je tegenstander als een vijand ziet, maar als een medespeler met wie je samen genot ervaart.'

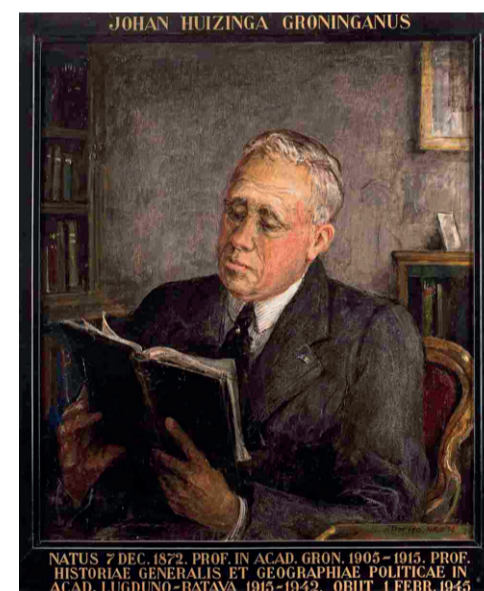
'Wat Huizinga onder spel verstaat, is dat het buiten het alledaagse leven staat. Hij zegt ook: je speelt niet om het geld maar om het spelen zelf. Er is een vorm van geheimzinnigheid mee verbonden: mensen hebben de neiging om zich te vermommen, een masker op te zetten, zich aan te passen aan die geheimzinnige sfeer. Hij spreekt ook over de zogenoemde tovercirkel: een afgezonderde ruimte die je betreedt zodra je gaat spelen en die het mogelijk maakt om het spel als zodanig te herkennen.'

'Huizinga's opvatting brengt problemen met zich mee als je hem toepast op de moderne cultuur, want met voetbal of andere vormen van sport is materieel gewin verbonden: mensen spelen alleen maar om daar financieel beter van te worden. En die grens tussen het dagelijkse leven en het spel loopt veel meer in elkaar over dan Huizinga dat bedoeld heeft. De valsspeler was voor hem marginaal, terwijl die vandaag de dag een centrale figuur is geworden. Huizinga zet de spelende mens sterk af tegen de arbeidende mens. Die speelt niet, en dat doet de spelende mens uiteraard wel.'

'Volgens sommige interpretaties geeft Huizinga met *Homo Ludens* kritiek op het moderne kapitalisme waarin alles om geld draait, en op het toenmalige nationaalsocialisme waarin

je je opponent alleen maar kunt zien in termen van vriend of vijand, terwijl je in zijn optiek elkaars spelgenoot bent. Het boek is gepubliceerd aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog, en op de cover van de eerste editie heeft hij als symbool een triskelion, een driebenig rad, gekozen. Dat is een tegensymbool van de swastika, het symbool dat door de nazi's werd misbruikt. Het is dus een heel actueel en maatschappelijk betrokken boek met een diepe ondertoon. Hij wil ons een betere wereld voortoveren waarin mensen elkaar niet proberen af te troeven maar met elkaar het genot van het spelen proberen te delen.'

Hanssen vertelt waarom ook volwassenen spelen: 'Het spel is de essentie van het bestaan. Zodra de primaire bestaansvoorwaarden zijn vervuld – je hebt iets om te slapen en om te eten en drinken – gaan mensen spelen om de tijd te doden. Mensen die op de bus staan te wachten, gaan met hun sleutels of hun ring spelen. Of als het regent, en je ziet de regendruppels langs het raam omlaag glijden, denk je een spelletje: welke druppel komt als eerste beneden?'

Het portret van Johan Huizinga dat in de Leidse Senaatskamer hangt.

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Leuke oppas gezocht voor onze kinderen (2 en 5); af en toe 's avonds. Daarnaast zoeken we vanaf juli een oppas van 14.30-18 op maandag en dinsdag. Mail oppasogstgeestgezocht@gmail.com.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor

en Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijfendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

Crossen, skaten en Viking spelen

Op 22 mei wordt in het Kijkhuis de documentaire *De Spelende Mens* vertoond. In de 27 minuten durende film zijn elf verschillende spellen te zien, zoals crossen door een modderig bos, Viking spelen en skateboards.

In elk spel treden de spelers toe tot een andere wereld die ze serieus nemen en waarin ze het beste van zichzelf naar boven willen halen om het leven even los te laten.

Regisseur Sanne Rovers vertelt hoe het idee voor de documentaire ontstond: 'Een gepensioneerde man stortte neer met een parapente en brak zijn benen. Mijn kantoorgenoot en researcher voor de film, Lara Aerts, zag in hem het archetype van de spelende mens. Wat bezielt hem om op die leeftijd nog zo fervent te spelen?'

Diezelfde vraag stelt Huizinga in zijn *Homo Ludens* als hij schrijft dat Alexander de Grote

een spel organiseerde met prijzen voor de beste drinkers. Bij die wedstrijd zouden 35 deelnemers terstond sterven, zes bezweken er achteraf.

Rovers: 'Wij vroegen ons af: waar ligt de grens van wat sociaal geaccepteerd is en wat niet? Bij sommige spellen schaamt je je een beetje om eraan te kijken en, andere accepteer je. Maar in de basis zijn ze gelijk: je treedt toe tot een andere wereld en raakt in een betovering, zoals Huizinga dat noemt. Ik hoop dat de film mensen aan het denken zet waarom ze het een wel en het ander niet accepteren, terwijl het in de beleving allemaal hetzelfde is.'

Documentaire *De Spelende Mens*, Kijkhuis, Dinsdag 22 mei, 19:00, gratis (wel reserveren) Met vooraf een lezing van Léon Hanssen en na afloop vragen aan regisseur Sanne Rovers

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 23 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, 3havo. *Nederlands, 5vwo. *Engels, 4havo. *Engels, wiskunde, 2mavo-havo. *Engels, 5vwo. *Wiskunde, maatschappijleer, 3vmo-basis-kader, €5,- per les. Engels, Speciaal Voortgezet onderwijs. *Engels, brugklas anderstaligen. *Nederlands, 3havo **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel Driftstraat 77, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

de Kattetekop
kinderdagverblijf

2017 REGIO AWARD WINNAAR ZUID HOLLAND*

Ouders beoordeelden het dagverblijf in een onafhankelijk onderzoek met een **9.4** 56 reviews

Al ruim 35 jaar hét kinderdagverblijf exclusief voor medewerkers en studenten van de Universiteit Leiden en gelieerde instellingen. Op loopafstand van station Leiden C.S. Open van 07.30 uur – 18.30 uur.

Meer informatie
www.dekattetekop.nl | tel. 071 517 6363

*reviewplatform OpIness.nl

Imprisoned for a painting

An artist from Congo is still under surveillance

38 paintings by artist Sapin Makengele (37), in which he criticises African politicians, are on exhibit in the African Studies Centre until the end of June. "I was in prison for them."

BY SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK "I enjoy suffering", explains Congolese artist Sapin Makengele (37). "I grew up in an environment in which suffering always played a major part. The people who made me suffer in my childhood are now the ones who compliment me on my art."

Makengele grew up in Congo, which was still called Zaïre in those days. The country was governed by Mobutu, a dictatorial leader who scared both his own subjects and other leaders. He had charisma, Makengele recalls. "If you talked to him, you would forget he had murdered so many people. His nickname was 'le roi léopard'", Makengele continues. "He always wore a leopard-skin hat and told everyone he had killed a leopard when he was twelve. Everyone believed him because he could make it sound so credible."

"Mobutu tortured and killed people who disagreed with him; by contrast, he also tried to create a party mood to keep the population happy and public parties were held every week end. Everyone was given free food and drink; free clothes, with Mobutu's face printed on them, were handed out. Mobutu

This painting, "The Irresponsibility of the Leaders", got painter Sapin Makengele arrested.

tried to influence the population in his favour, so they would forget his terrible deeds."

Three years ago, the artist left the

capital, Kinshasa, to live in America. At the University of Michigan, he and a historian made a documentary about the history of the

University of Kinshasa.

To work on the documentary, he needed to return to his native country now and then, which is when he

met anthropologist Catherina Wilson from Leiden University. They married and, as a result, he came to live in the Netherlands.

Makengele has been criticising African politics and society in his work since 2010, but it wasn't always a smooth ride. He was arrested for his painting "The Irresponsibility of the Leaders", which marks fifty years of Congo's independence.

"I spent a few days in prison. It was very scary - I thought I wouldn't get out of there alive."

In Congo, Makengele would not dare show the paintings now exhibited on the third floor of the Pieter de la Court Building. "It would be very dangerous. I'm actually afraid to return to Congo at all, as I might be arrested, but I haven't seen my family for three years, so I really would like to go back."

However, Makengele insists that he is not completely free in the Netherlands either: all the Congolese who live outside Congo are regarded as an enemy. "They have a network that keeps us under surveillance. I feel at ease here, but I'm careful."

Almost every painting features a question mark. "It stands for the question: will I succeed? The colour yellow, which can be found in all my pictures, holds the answer. However difficult your life might be, you will always find a way to make it better. Yellow stands for happiness, light and hope. It's my favourite colour, so I always want to include it."

Advertisement

Who would you like to nominate for the Mr. K.J. Cath Award? The University's best ambassador

Which staff member or student (or group of staff or students) at Leiden University do you believe has made the most positive contribution to the reputation of our University in the past few years? Who, according to you, deserves a special recognition for being an excellent ambassador for our University? Whose activities have ensured that more people have come to know and value Leiden University? You can nominate your candidate now! The Mr. K.J. Cath Award* will be bestowed at the opening of the Academic Year this September. Every two years this award goes to (a group of) staff or students of our university who have made a positive contribution to the reputation of the University, through their achievements in teaching or research, or in supporting these activities. Send in your nomination now and tell us why you think your candidate deserves this prize.

Previous winners

- 2016: Christophe Momers & Arian Khoshchin of the Edisen Foundation
- 2014: Wouter Bruins, entrepreneurial student
- 2012: Maartje van den Heuvel, collection specialist, Photography and Photographics, Leiden University Libraries

How to nominate your candidate

Submit the name of your nominee of choice before June 4, 2018, accompanied by a written and substantiated proposal. Send your nomination to the jury in an envelope marked 'Cath Award', for the attention of Roomsha Bansie, Head of Rector's Office, P.O. Box 2500, 2300 RA Leiden, or by email to k.r.bansie@bb.leidenuniv.nl mentioning 'Cath Award' in the subject field.

* This award was set up in 1988 on the retirement of Mr. K.J. Cath as President of the Executive Board and comprises a certificate and a sum of € 2,500.

Universiteit
Leiden

We're not allowed in

The Leiden University Library has banned students from other universities and universities of applied sciences until 13 July. Schoolchildren are not allowed into the library either.

The date is connected to the exam periods at the Law and Humanities Faculties.

"I'm not allowed in", exclaims Fiona (24, teacher training college at Leiden University of Applied Sciences), as she leaves the University Library on Witte Singel at half past eight. "It's a shame, because it's a really good place to do some work."

Fiona, who does not want her surname printed in *Mare*, has just collided with a sign saying, "access restricted during exam periods" at the entrance gates in front of the library. "I have a visitor card, but I can see why the university needs this measure - it's often very busy here", Fiona says. "I did actually get an email from the university explaining the situation, but I don't think I read it properly."

Teacher training college student Jennifer (23), who also wants to use the LUL, is surprised to find her fellow student outside: "What's up?"

"If you're not actually a student at the university, you're not allowed in because there aren't enough study spaces", Fiona explains.

"OK", sighs Jennifer, who does not want her surname published either. "So, what now?" "It's not too bad", Fiona replies. "The weather's nice. We'll find a spot on the grass or we could go to the Lipsius Building."

Eva Brussaard, a student of Art History, who's arrived to work on her thesis, is "very happy" that this measure has been implemented during the exam periods. "Pupils of secondary schools come here as well. They don't have the same work ethos and they talk a lot. For them, it's more of a social event."

The crowds in the library are a serious problem. "The most annoying thing is when you

want a break and there's an enormous queue at the café. A break isn't really peaceful anymore." "We're trying to regulate the quantities of people but it's difficult", remarks Liesbeth van der Poort, Head of the library locations and services. "The restrictions are our response to years of being asked to do something, but I want to stress that we're not happy with them. Mind you, we haven't changed the library rules, which say that if it gets too busy, we can give certain categories of visitors priority. In this case, it's the students at Leiden University. We're just applying the rules more stringently."

Students at the University of Applied Students and at other universities can apply for a free library card, but that particular group won't be allowed into the LUL for two months. A small group who are being refused entry have paid for a card. Van der Poort adds: "That group consists of a few dozen pupils at secondary schools. If people run into problems due to the restrictions, we'll see what we can do." There are no restrictions for Leiden University alumni.

"We need take care of group number one: our own students", claims Tanja Coster from the library's public services staff. "It cuts us to the quick to see Leiden students sitting on the ground or going back home because there's no room for them."

People with cards who aren't allowed in can still borrow books. "The books they borrow can be collected from other locations", Coster explains. "We're not closing the accounts. The access restrictions only apply to the central library."

Mare checked in on Van der Poort yesterday. She says that there haven't been many complaints from people who are not allowed into the library. "It has been pretty quiet. But we are vigilant. Just because we haven't received a lot of complaints doesn't mean there are no problems." **VB**

Alsof de Muur nog staat

Oostblok Festival met films in de openlucht

Dit weekend kun je in een buiten-bios op de Lammermarkt films over de Stasi, Oostalgie en amoureuze ontwikkelingen rond de Praagse Lente bekijken.

DOOR VINCENT BONGERS Dit weekend worden er op de Lammermarkt tijdens het Oostblok Festival, blijkbaar vernoemd naar de flat boven Club InCasa, drie films in de openlucht vertoond over het Oost-Europa van voor de val van de Berlijnse Muur in 1989.

Die Wende en de daarop volgende eenwording van Duitsland was een enorme schok voor de Osis in de DDR. Zij waren opeens verlost van een totalitair regime. Maar de samensmelting van oost en west zorgde ook voor problemen. Plots werden de voormalige Oost-Duitsers geconfronteerd met hoge werkloosheid, die er niet was in de socialistische heilstaat. In het westen werd er dan weer gemord over de hoge kosten van de eenwording.

In de Duitse literatuur en films wordt veel teruggekeken op de Oost-Duitse tijd. Twee films over de DDR die op het festival worden gedraaid laten heel verschillende kanten van die geschiedenis zien.

Das Leben der Anderen (2006) toont in detail de praktijken van het beruchte *Ministerium für Staatssicherheit*, beter bekend onder de naam Stasi. Deze dienst hield de burgers van Oost-Duitsland in een

ijzeren greep. Personen die mogelijk staatsgevaarlijke activiteiten zouden kunnen ondernemen werden geschaduwd en afgeluisterd.

Het was een gigantisch controleapparaat met 91.000 vaste medewerkers en nog veel meer informanten. De vriendelijke buurman of de behulpzame winkelier kon je zomaar verraden. In deze paranoïde wereld speelt de film zich af. *Stasi-Hauptmann* Gerd Wiesler moet belastend materiaal tegen de schrijver Georg Dreyman verzamelen. Wiesler plaatst bugs in de woning van de auteur en richt een afliuisterstation in op de zolder van het appartementencomplex. Hij raakt tijdens uren lange luistersessies steeds meer geobsedeerd door het leven van de schrijver.

Good Bye, Lenin! (2003) is heel anders van toon. Het is een tragikomedie vol met spottende verwijzingen naar Oostalgie, oftewel het verlangen naar de DDR-tijd. Alexander Kerner is een jongeman die in Oost-Berlijn woont met zijn zus en moeder. Het is 1989, vlak voordat de Muur valt, en Alexander doet mee aan een protest voor meer vrijheden. Zijn moeder is een overtuigd aanhanger van het regime. Ze ziet dat haar zoon wordt opgepakt en in de gevangenis terecht komt. Door de shock van de arrestatie krijgt ze een hartaanval en raakt in coma. Als ze wakker wordt, is de Muur gevallen en Oost-Duitsland ingestort.

Alexander zet vervolgens alles op alles om zijn moeder te doen geloven dat de oude wereld nog bestaat om zo

Still uit de film 'Good Bye, Lenin!' (2003).

te voorkomen dat ze weer een hartaanval krijgt. *Die DDR lebt weiter* in het huis van de Kerners. De moeder is bijvoorbeeld gek op *Spreewaldgurken*, maar die zijn niet meer te koop. Alexander moet dan ook naarstig op zoek naar de lege glazen potten waar de Oost-Duitse augurken in zaten en die vervangen met een westerse variant.

Het Oostblok-weekend gaat vrijdag van start met een film over het voormalig Tjecho-Slowakije. Tomas, de hoofdpersoon in *The Unbearable Lightness of Being* (1988), is een chirurg en een casanova. Hij heeft

een relatie met twee dames en leidt een redelijk zorgeloos leven. Maar in 1968 verandert dat. De regering in Praag is veel gematigder dan de leiders in de USSR willen. Tomas en zijn geliefden raken betrokken bij het politieke debat en komen in de problemen. Zeker als er Russische tanks door de straten rollen om een einde te maken aan de 'Praagse Lente.'

Oostblok Film Festival
Lammermarkt, 18-20 mei,
Toegang gratis (met eigen koptelefoon), huren kost € 2,50
Zie www.hetcultuurplein.nl

Je kan ons zien zweten

De gestripte acrobatiek van Gravity & Other Myths

Het is een inkijsje in het echte leven, zo omschrijft de Australische acrobaat Jacob Randell de voorstelling van zijn acrobatiek-groep Gravity & Other Myths.

Wat kan het publiek verwachten?
'Acrobatiek, natuurlijk. Behalve dat is het *grungy*, zweterig en zwaar.'

Hoe verschilt het van een doorsnee circusact?
'We hebben geen chique outfits, lichten of rekwisieten. Het is helemaal gestript tot de meest pure vorm. Het publiek kan ons horen ademen en zien zweten, zó dichtbij zitten ze. Normaal zien ze het van een afstand. Dat is echt heel anders.'

'Ons optreden is een inkijsje in het echte leven: als we repeteren, hebben we ook geen mooie outfits aan, maar iets functioneels. Het publiek ziet hoe het er achter de schermen aan toegaat.'

Hoeveel trainen jullie voor zo'n voorstelling?
'Als we op tour zijn, zoals nu, trainen we zo'n vier uur per

dag, vijf dagen per week. Als we geen tour hebben, is dat meestal zes uur. We hebben dus ook gewoon weekends, en dan doen we dingen die iedereen doet: bier drinken bijvoorbeeld.'

Waar hebben jullie elkaar gevonden?

'We kennen elkaar van de circuschool in Adelaide, de Aus-

tralische stad waar we vandaan komen. Veel van ons waren eigenlijk nog aan het studeren, maar daar zijn we mee gestopt om een eigen bedrijf te kunnen beginnen. We hebben veel geluk gehad dat het zo'n succes is geworden.'

'Vooral in Europa zijn we populair. Omdat we een Europese agent hebben, krijgen we hier het meeste werk. Het is niet zo dat we enorm beroemd zijn, we zijn natuurlijk ook geen standaard artiesten. Maar binnen de circuswereld staan we goed bekend.'

DOOR SUSAN WICHGERS

Gravity & Other Myths,
A Simple Space
Stadsgehoorzaal
Vr 18 mei, 19.30, €27,50

Agenda

FILM

KIJKHUIS
Isle of Dogs
dagelijks 21.30 + za. 10.30 + za. zo. ma. 12.30 + do. za. ma. wo. 16.45 + do. vr. za. zo. ma. wo. 19.00
TRIANON
Deadpool 2
dagelijks 13.15 + 16.00 + 18.45 + 21.30
Zie verder bioscopeninleiden.nl

MUZIEK

ACADEMIEGEBOUW
Inloopporgelconcert
Wo 23 mei, 13.00, gratis
BPLUSC OUDE VEST
Lunchconcert Kanako Inoue
Do 17 mei, 12.45, €6,-
GEBR. DE NOBEL
Destructive Penguins + Benjamin Fro
Do 17 mei, 19.30, €10,-
Monolord + support Jahmean
Zo 20 mei, 19.30, €12,50
The Pink Project
Za 26 mei, 19.30, €22,50
Leidse Korenfestival
Zo 27 mei, 12.00, €5,-

HORTUS

Optreden Brassband Brass Fusion Brighton
Ma 21 mei, 12.30 en 13.30, gratis
LOKHORSTKERK
Concert Leids Barok Ensemble
Zo 27 mei, 15.00, €12,50
MAREKERK
Orgelconcert Henk Gijzen
Za 26 mei, 16.00, gratis

MUZIEKHUIS

Hamish Anderson & Band
Do 17 mei, 21.00, €10,-
Samba Fever: warme klanken uit Brazilië
Za 26 mei, 21.00, €15,-
(voorverkoop €12,50, studenten €10,-)
MUZIEKPODIUM DE-X
Lilian Vieira Grupo
Za 26 mei, 21.00, €15,-
(voorverkoop €12,50, studenten €10,-)
PAARD VAN TROJE (DEN HAAG)

Circle

Wo 23 mei, 20.00, €19,-
Akua Naru
Do 24 mei, 20.00, €17,50
Tom Browne
Wo 30 mei, 20.00, €22,50
TWEE SPIEGHELS
Pascal Janssen and friends
Vr 18 mei, 21.00, gratis
Coolhaven Quintet
Za 19 mei, 21.00, gratis

DIVERSEN

BPLUSC: LEIDS VOLKSHUIS
Duurzaamheidsevenement SSR
Za 26 mei, 11.00, gratis
BPLUSC: NIEUWSTRAAT
Expositie: handgemaakte karakterpoppen en iconen
Nelly Schut Bal
t/m 31 mei
IMPERIUM THEATER
Museum Nederland
Vr 18, za 19, vr 25, za 26 en zo 27 mei, 20.30, €12,-
MUSEUM HET LEIDS WEVERHUIS
Expositie: Zo heurt het (niet!)
t/m 12 augustus
MUSEUM VAN OUDHEDEN
Expositie: Concepts of Time
t/m 5 augustus
NIEUWE ENERGIE
Feest 10-jarig bestaan
Do 24 mei, 14.00, gratis
SCHOUWBURG
Erik van Muiswinkel
Vr 25 mei, 20.15, v.a. €16,-
Daniël Lohues
Wo 30 mei, 20.15, v.a. €14,50
THEATER INS BLAU
Oeloek
Do 17 mei, 20.30, €17,50
Ronald Snijders en Pieter Jouke
Do 24 mei, 20.30, €17,50
VAN STOCKUM BOEKVERKOPERS
Lezing Ivo van de Wijdeven
Do 17 mei, 19.30, gratis
Boekpresentatie Fred Jagtenberg
Do 24 mei, 16.30, gratis

Het Clubje

Vlnr. Melissa Delmee, Eleonora Bosco, Sophie van den Hoogenband en Laura Poell. Foto Taco van der Eb

‘Dit is een tweede huiskamer’

Het barteam van Boulderhal Kunststof

Laura Poell (28, psychologie UvA, afgestudeerd): ‘Wij werken in het barteam van de boulderhal. We hebben ook een trainersteam, dat ook de jeugdtraining geeft, en een *route setting*-team. Het barteam is wel het meest *hardcore*.’

Sophie van den Hoogenband (23, psychologie): ‘Ik ben begin dit jaar afgestudeerd, werkte hier al tijdens mijn studie en ben nu locatiemanager. In het begin was ik niet zo’n klimmer, maar nu wel. Ik kwam hier meer omdat de sfeer zo gaaf is.’

Eleonora Bosco (28, art history and museum studies): ‘Boulderen was het eerste dat ik deed toen ik in Leiden aankwam. Letterlijk: ik kwam aan, legde mijn bagage neer en mijn huisgenoten zeiden: we gaan boulderen, ga je mee? Ik had niet eens geluncht en ben gaan klimmen. Daarna wilde ik een baan, maar je komt als Italiaan toch vaak in een pizzeria of Italiaans restaurant te-

recht. Restaurantwerk is heel stressvol, met veel spanning tussen gasten en de keuken. Hier zijn de mensen heel relaxed.’

Poell: ‘Mijn vriend klom al, dus ik ben met hem meegegaan. Ik vond de sfeer hier gewoon heel goed, en ik was net klaar met mijn studie psychologie. Als psycholoog vind je niet zo makkelijk een baan zonder drie jaar werkervaring, of zonder cum laude op je cv. Dus ik besloot dat ik iets anders zou proberen, en toen heb ik hier gesolliciteerd.’

Van den Hoogenband: ‘Er zijn veel psychologiestudenten hier.’

Poell: ‘Geen idee waarom. Misschien heeft het iets met groepen te maken.’

Van den Hoogenband: ‘Op zich hebben we hier wel wat *case studies* rondlopen.’

Melissa Delmee (24, film and photography studies): ‘In Ierland hebben ze een studie gedaan naar de impact van klimmen op mentale problemen. Voor

veel mensen, met ADHD bijvoorbeeld, schijnt het een goede impact te hebben omdat het ze laat focussen.’

Poell: ‘Voor sommige mensen is dit echt een soort tweede thuis. Ze komen hier studeren, of nemen hun kinderen mee. Er zijn in deze straat verder ook geen bars. Dus mensen die hier werken komen ook vaak even koffie drinken.’

Bosco: ‘Het is een soort oase, middenin zo’n industriële straat.’

Delmee: ‘Als je het hebt over een tweede woonkamer: dat was het voor mij ook. Het eerste dat ik deed toen ik wist dat ik naar Leiden zou komen, was zoeken naar een klimhal. En toen ben ik heel, heel, vaak komen klimmen.’

Van den Hoogenband: ‘We zijn dan ook praktisch elke dag, de hele dag, open.’

Poell: ‘En tijdens midzomernacht, 21 juni, zijn we bijna 48 uur open. We gaan iedereen de hele nacht wakker houden en entertainen: klimmen, karaoke, spelletjes,

en we eindigen buiten met een ontbijt.’

Van den Hoogenband: ‘We hebben ook wedstrijden, bijvoorbeeld in *dyno* – *dynamic movement*. Daarbij spring je, met beide handen van de muur. Hoe hoger de sprong, hoe beter.’

Delmee: ‘Wordt er dan wel rekening gehouden met lengte? Want tegen die Nederlandse jongens...’

Van den Hoogenband: ‘Mannen zijn sterker, en dat is wel een voordeel.’

Delmee: ‘Maar vrouwen hebben daarom de neiging sneller techniek te leren.’

Poell: ‘Voor boulderen heb je je hoofd meer nodig dan voor wandklimmen. Je bent echt bezig met het oplossen van puzzels.’

Delmee: ‘Het is heel sociaal. Als iemand bezig is met een route, en iemand anders heeft hem net gedaan, is er de neiging om te helpen, of het samen op te lossen.’

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Column

Martin

Het is begin zomer, tweeduizend-zeventien. Martin verruult het huis waar hij geboren en getogen is voor ons onderkomen in Leiden. Binnen no-time staat zijn hokje vol met een lading aan spullen die hij van verschillende mensen heeft gekregen, maar die toch op wonderbaarlijke wijze bij elkaar passen.

De eerste dagen dat hij hier woont, is hij nog wat schuw. Hij lijkt in eerste instantie niet van plan om het kleinste kamertje van ons huis te verlaten, maar toch heeft hij al snel door dat er daarbinnen niet zo bijzonder veel te beleven valt. Een avonturier in spe herken ik meteen, dus rijk ik Martin mijn hand en hij klimt erop.

Om te beginnen laat ik hem mijn eigen kleine hokje zien. Na een vragende blik besluit hij toch maar gebruik te maken van mijn bed door erop te gaan zitten. ‘Op dit ding spender ik dus ongeveer een derde van mijn leven – en, zoals je ziet, neemt het ook ongeveer zo’n groot deel van mijn kamer in.’ Martin is inmiddels weggerend naar de andere kant van het bed, duidelijk meer geïnteresseerd in mijn leefomgeving dan in mijn verhaal. Hij komt steeds dichterbij het randje, waarna hij met een klein plofje op de grond belandt.

Oké, dit tweepersonsbed is dus blijkbaar niet groot genoeg voor mij en een hamster. Ik raap het arme beestje op en stop hem in zo’n doorzichtige bal. Het doet me een beetje denken aan *Bubble Boy*, een film waarin Jake Gyllenhaal door het leven gaat als – zoals de titel al doet vermoeden – een jongen in een bubbel. Letterlijk. Maar dan wel van plastic in plaats van sop.

Hij heeft zagezegt een genetische afwijking, iets waardoor hij gelijk doodziek wordt wanneer hij in aanraking komt met de buitenlucht. **Spoiler alert:** dit blijkt natuurlijk helemaal niet het geval te zijn, maar een verzinsel van zijn overbezorgde moeder die hem al die tijd wilde beschermen tegen de boze buitenwereld.

Door de plastic bal kijk ik Martin aan. ‘Wie zou dit witgrijze bolletje avontuur nou weer pijn willen doen?’, vraag ik me af – waarna het vrij stil blijft in mijn hoofd. Uiteindelijk kon *Bubble Boy* ook gewoon de wijde wereld aan; en vice versa. Zijn mijn huisgenoot en ik niet wat overbezorgd? Waarom woont hij dan nog in dat kleine hokje waar hij niet eens uit kan? En wat doet hij nog in deze *Bubble Boy*-bal? Ik draai het ding open en zet Martin buiten op het gras.

Martin is geen huismus; Martin is een buizerd.

Althans, daar zit hij nu in.

MATTIJN DE GROOT is student wijsbegeerte

Bandirah

